

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alább felsorolt tagjainak jár le a f. év december végével 6 évi tagsági kötelezettsége.

Abeles Zsigmond
Gróf Almásy Dénes
Altschul Artur
Andaházy Pál
Arián Károly
Asztalos Nándor ifj.
Auspitz Kálmán
Auspitz Lajos
Abel Armin
Abraham Hugó
Árvay Ferencz
Babics József
Bajza Kálmán dr.
Bakay Dezső
Balás Árpád, sipeki
Barcza Adolf
Baross Miklós
Baross Pál
Baróti Ede
Bauer Gábor dr.
Bárczay Elemér
Bárczay Gyula ifj.
Bárdos Ödön
Básthay Ignác
Beke Imre
Belcák Andor
Bene József
Benkert György
Benkő Károly
Berg Gusztáv báró
Berger Géza
Bernrieder János
Berzeviczy György
Berzsenyi Gyula
Bezerédj István
Bezuk Lajos
Békássy István
Békei uradalom
Bíró Albert
Bischitz Artur
Bittera Kálmán ifj.
Blantz Jenő
Blaskovits Ferencz
Blau Pál
Bleuer Gyula
Bokor István

Bolla Mihály
Böhm Miklós
Braunmüller Sándor
Braun Pál
Brezovay István
Brüll Henrik Géza
Buday Barnabás
Buday Gyula
Bujanovich Gyula
Burger Mór
Buttykay Ferencz
Capelle Vilmos
Chernel György
Czocher Béla
Czocher Gejza
Csapó Dezső
Csernyus Allán
Darócz Vilmos
Darvas Gábor
Dáni József
Debreczeni Endre
Deutsch Géza
Dezsényi József
Dezse István dr.
Diószeghy Zoltán
Ditfurth Mórcaz báró
Dobó Béla dr.
Dobrin István
Donáth Alajos
Drasche Lázár Arthur
Drucker Jenő dr.
Durmann Antal
Egresy Aladár
Eisenhut Kálmán
Első pesti spódium-gyár
Emich Gusztáv
Engel Hermann
Erdélyi szász gazd. egyl.
Eszterházy Sándor gróf
Ettér Gyula
Evva Ödön
Fabinyi Gyula
Fáy József
Fechtig Imre báró
Feszl Lajos
Fischer Antal

Forgách Sándor gr. urad.
Forray Henrik
Forster Kálmán
John Fowler et Comp.
Földes Béla dr.
Fördös Dezső
Franciscs József ifj.
Freund Dezső
Fuchs Géza
Gajzágó Samyl
Gáspár János
Geiszt Gáspár
Geiszt Gyula
Gelléri Mór
Gerő István
Glosz Barna
Glück Venczel
Goldmann József
Gosztonyi Tibor
Göger László dr.
Gribsch Béla
Groman Géza
Gruner Lipót
Gruner József
Grünwald Miksa
Grünwald Sándor
Guoth Agoston
Györgyei Ödön
Gyűrky Abraham gróf
Hackl István
Haidekker Béla dr.
Haidekker László
Hainrikffy Pál
Hajnal Sámuel
Haraszi Tivadar
Harsányi József
Haulik Károly
Havas Pál
Hajdu Károly
Háry Ágost
Heinecz Albert
Heinrich Kornél
Heller Oszkár
Herz Zsigmond
Hermann Mihály
Herczfelder Manó
Hirsch Adolf
Hitter Lajos
Holczler József
Honig Izidor
Honig M. L.
Hornvánszky Pál
Horváth Bertalan
Horváth János
Hörvath József, borsodi
Höhn Vilmos
Hreblay Emil
Hriastély Károly
Huszár Béla, baráti
Ihász Lajos
Iszlai László

Ivánka László
Jaensch Emil
Jakabfy Dezső
Jálics Géza
Jeney Gyula
Joób Albert
Juresek Béla
Justus Gyula
Justus Izidor
Juhl Miksa
Kálmán Mihály
Kellner Károly
Kenéz Zoltán
Keresztessy István
Kerpely Kálmán
Kherndl Imre
Kintzig János ifj.
Kisfaludy Sándor
Kiss Aladár
Kiss Iván
Kiss Lajos
Klein Sándor
Klobusitzky János
Kohner Adolf dr.
Kohner Henrik
Koller Pál
Korecz János
Kornstein Testv.
Kosinczy Viktor
Kosutányi Tamás dr.
Kovács Gáspár, leleszi
Kovács Imre
Kovács János madi
Kovácsy Béla
König Károly
Königsdorfer Frigyes
Kőrösi Emil József
Kövérlajos
Krajcsovic Lajos
Kramer Lipót
Krausz Izidor dr.
Krausz Zsigmond
Krenn Sebestyén
Kroner-Küffner Ernő
Kubovics Ignác
Kuzma Gusztáv
Kun Frigyes
Lassovszky János
Lasskary Pál
Lánczy Béla
Langfelder Frigyes
Leveleky Armin
Lédeker Rudolf
Libits Adolf
Lántner Sándor
Lipovnitzy Gyula
Lipthay Agoston, kiskaludi
Lüs Gyula
Litsken Ottó
Lorberer György
Lord Emil

Lossonecy Gyula
Lónyay Ferencz dr.
Löwensohn Gáspár
Löwenstein Emil
Maár Zoltán
Magyar Kázmér
Magyar tőzeg- és műtr.
gyár
Mannlicher Róbert
Manzin Róbert
Marsányi Kálmán
Marsovszky Endre
Marsovszky Viktor
Mauthner Ödön
Mayer Oszkár
Márk Ferencz
Matisz Géza
Mátray F. József
Melcsök Lajos
Melicher Kornél
Meller Rudolf
Meskó Pál
Metternich S. hgné Bia-
Bajna
Mezey Gyula M.-Óvár
Mezey Gyula N.-Ida
Mihályi Imre
Mihály Ignác
Milhoffer Sándor
Mojzer József
Nalácz Géza
Nattorp Tivadar dr. báró
Nagy Béla
Nagy Gyula N.-Komlós
Nagy József
Nagy Károly
Nagy Mihály
Nagy Sándor, szigetgyar-
mati
Nedeczky Tibor
Nedeczky Miklós
Nemeshegyi Béla dr.
Nemespécselei olvasókör
Németh József
Neumann Frigyes
Ocskay Rudolf ifj.
Ofner József
Oltay Guidó
Ondrus Cyrill
Ordódy Béla
Ordódy Géza
Ordódy Pál
Otoeska Béla
Óváry Ferencz dr.
Óváry Sándor
Paál Lajos
Pencz József
Perczel József
Pesti József
Pálffy János gróf ifj.
Pfeifer Antal

Pick Oswald
Pintér Lajos
Pleszky Antal ifj.
Polgár Ignác
Pongrácz Ábriss
Póka Lajos
Pósa József
Póznér Gábor
Prónay Mihály
Pulitzer Ferencz
Purgly Zsigmond
Pusztakürti uradalom
Püspöky Géza
Reich Zsigmond
Répászky Béla
Rigó Béla
Rosenberg Lajos
Rosenfeld Zsigmond
Rudnyánszky György
K. Ruffy Pál
Rupprecht Olivér
Sándory Rezső
Schädl József
Schik Emil
Schmidt Lajos
Schmiermund Kornél
Schosberger Lajos
Schosberger Rezső
Schön Vilmos
Schuszter Gyula
Schuszter Márton
Schwarz Ignác
Schwarze Eberhard
Seligman Clement
Sidlauer Aladár
Siegler Gyula ifj.
Sigmund Dezső
Sigray Pál
Skublics István
Sommer Miksa
Somogyi János
Somssich Ödön gróf
Sótér Ágost dr.
Spitzer Testvérek
Steiner Arthur
Steiner Samu
Steinhausz Frigyes
Strasser Izidor
Strausz Vilmos
Streisinger Albert
Sujánszky Ödön
Suk Dezső
Sümegey Tivadar
Sváb Lajos
Sváb Sándor ifj.
Szabó Dezső
Szabó Ernő
Szabó Vilmos
Szakál Ferencz
Szarka Mihály
Szemere Emil

Veszünk

a legmagasabb napi áron

Czirokszakált,

továbbá

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

mindennemű takarmány-vető, és takarmányfü-magvakat

mint

lóhere, luczerna, baltaczim, biborhere- és egyéb heremagféléket, tavaszbükköny, szösös bükköny, tavaszorsó, csibehur, mustár, muhar, takarmányrépa-magvakat, csomós ebir, angol, olasz, franczia perjéket.

Mai számunk 20 oldal.

Szent-Iványi Farkas
Szent-Iványi Károly
Szentkirályi Kálmán
Szentmiklóssy István
Szerdahelyi Aladár
Szevera Károly
Széphegyi Antal
Szilágyi Gyula dr.
Szilágyi János
Szilágyi Lajos
Szilárd Imre
Szily Tamás
Szirányi Sándor
Szitányi Izidor
Szitányi Ödön
Szlávik Leo
Szondy János
Szöcs Károly
Sztrankovics Mihály
Sztójánovich György báró
Sztranyovszky Géza
Takács Mihály
Takács Ferencz, dukai
Tamássy Árpád
Tarnovszky Géza
Taub Gyula
Telegdy Lajos
Telegdy József
Teleky Géza gróf
Tiringier Vilmos
Tóth Bertalan
Tóth Sándor
Truka József
Turkevei kaszinó
Ungváry László
Ury Béla
Váczy Ambrus
Vajna Antal

Vancsó Gyula Hidegvölgy
Vancsó Gyula Budapest
Varga Sándor, bősörményi
Vargha Béla
Varságh Gusztáv
Vasdényei Béla
Vécsey Pál
Véhes Zoltán
Veres Imre
Világhy Gyula, palotási
Vimmer Béla
Vimmer Imre
Vinczei Károly
Virágh Vince
Visy Lajos
Vojnich Oszkár
Weidinger Dezső
Weiser József
Wekerle Sándor
Wermer F. Nándor
Wieländer Armin
Wilfing Nándor
Winter Adolf
Wolf Ernő
Wolf Gyula
Wolf Károly
Wolfinger Alajos
Wolfner József
Zalesky Jenő
Zathureczky Albert
Zathureczky István
Zay Miklós gróf
Zemplényi István
Ziegler Nándor
Zimburg Lajos
Zsilinszky Endre dr.
Zsoldos Elek

Osszesen 408.

Ezek közül kilépésüket már bejelentették:

Baróti Ede, Durmann Antal, gróf Forgách Sándor urad. intézősege, Horváth János, Körösi Emil József, Mannlicher Róbert, Mojzer József, Polgár Ignác, Pultzer Ferencz, Sötér Agost, Tóth Bertalan, Ungváry László, Varga Sándor, Wieländer Armin, Wolfner József.

Békésmegye a munkások érdekében.

Nem elsőül ugyan, mint a napisajtó jelezte, de körülbelül az első között határozta el Békésmegye egy szabályrendelet alkotását (az 1898. évi II. t.-cz. szellemében), hogy a mezei munkások helyzetén segítsen. A szabályrendeletet, melyet október 11-én fog tárgyalni a vármegyei törvényhatóság, az a szükség szülte,

mely éppen Békésmegyében, mint a munkásmozgalmak legizőbb fészében legnagyobb mértékben jelentkeznek. Keresztény humanizmus lengi át a tervezetet és tisztán tör célja felé: preventív intézkedések kizárásával az istápolás erejével szelidíteni a munkás-agitációt s leszerezni az agrárszocializmus mai hadviselését. Hibája talán az agrikulurális szempontból, hogy az amugy is súlyosan megadóztatott földbirtokra új terhet ró ez intézmény (a szabályrendelet tervezet szerint $\frac{2}{3}$ -részben) viszont igaz azonban az is, hogy a munkásaspirációk kellő medrűbe szabályozásával a földbirtok szabadul meg olyan terhektől, melyeket most elviselni nem képes.

A „Köztelek“ olvasóit elsősorban érdeklik a törvényhatóságok hasonló intézkedései, azért ismertetjük a szabályrendelet tervezetét oly bőven s azért biztuk meg *békési* levelezőnket, hogy a szabályrendelet tervezet tárgyalásáról is tudósítsanak.

Tudomásunk szerint a vármegye már most egy százalékos megyei pótdadó kivetésével (14,000 frt) megalapítani óhajta a segélyalapot, melyet évek során át ez összeggel fog dotálni. A vármegye azért szervez maga segélyalapot, hogy segítségére legyen a munkások támogatásában azoknak a szegény községeknek, melyeknek lakossága jobbra nap-szamosokból telik ki. Minden község tartozik egyébként évi költségvetése főösszegének egy százalékát ilyen segélyalap céljaira beállítani s a községek enémü terhei csak akkor szűnnek meg, ha koronákban számítva, a létesített alap a község lakosságának a hatszorosát eléri. Ugy a megyei, mint a községi e célra kivetett pótdadó $\frac{10}{15}$ -részben a földadó, $\frac{3}{15}$ -részben a házadó s $\frac{2}{15}$ -részben egyéb adónemek után vették ki.

Legjobban kidomborodik a segélyző alap létesítésének célja azon tételes szabályokból,

melyek a segélyezésre vonatkoznak. Lássuk ezt a szabályrendelet szerzetéből szó szerint.

A munkás segélyezés módja háromféle: 1. Kölesön 3%-os kamat mellett. 2. Kölesön kamat nélkül. 3. Segély, visszatérítés kötelezettsége nélkül.

A kölesönösszeg nő, de családtalan munkásnál 100, családos munkásnál 200 koronáig terjedhet. A kölesön legkevesebb 5 év alatt fizetendő vissza, részletekben. A részletfizetésre halasztás adható.

A kamatozó kölesönnek nem kamatozóvá s a kölesönnek segélylyé változtatása megengedhető: a munkás vagy családtagjainak súlyosabb betegsége vagy önhibáján kívül tartósabb munkaképtelensége esetében. Ezen szakaszban biztosított kedvezmény oly munkás részére nem adható, *ki nyereségvágányból eredő büntett vagy vétség miatt hozott ítélet hatálya alatt áll, — ki osztály elleni izgatás, vagy a közrend megbontására izgat s ily cselekményben résztvesz, erkölestelen életet él, vagy iszákos.*

Segélyösszeg egy munkás részére 50 koronát s egy-egy családtag részére 20 koronát meg nem haladhat.

Oly munkás, ki az előző években tulajdon, vagy társadalmi osztály ellen elkövetett vétség vagy büntett miatt vád alatt vagy büntetve volt (kölesön kamattal és a nélkül segélyben,) nem részesülhet.

Ha valamely mezőgazdasági munkás közveszély esetében, vagy valamely munkás társát s annak családtagját fenyegető veszély elhárítására önfeláldozó tevékenységgel működik s ebben társai között kitünik és azon esetben, *ha a társadalmi rendet fenyegető izgatások, kitörések ellensúlyozására és elhárítására, a felizgatott kedélyek lecsillapítására hathatósan közreműködik; s ha állandóan példás magaviseletével s ösztönzéssel munkástársait a közrend, a társadalmi kötelezettségek szoros meg-*

TÁRCZA

A Gerzson kacsája.

Nemrégiben vált szálló igévé az a vadászmondás: Annyi volt ott a vad, hogy az ember töltött, lőtt; töltött, lőtt... végre már nem is töltött, csak lőtt.

Csudálom, hogy ezt a vadászadomát nem szegény Gerzson tiszteletes ur találta ki. Elevenen emlékezem még az ő hadviselésére, amelyet a Pazarnyin folytatott a tengernyi vadkacsa ellen. Az a Pazarnyi a mi tengerünk volt, ott a Nyírségen. Három falu határát mosta ez a szép tó, álma minden valamirevaló kacsavadásznak; most bezeg egy gödörrel is beéri. Valódi baromfiudvara volt az a vízi vadaknak: kacsának, száresának, a gémekek különféle fajtájának, a vízi tyukoknak, a mohr és gojzer familiáknak, nem feledkeznék meg a bibiczekekről és sirályokról, melyek vad ríkoltozással röpkedvén a tó fölött, a kezdő vadászt pokoli módon felizgatták.

Itt tartotta mindennapi kongresszusát az egész kis magyar Alföld kacsavilága; nem mondom, hogy egy-két tapasztalatlan kacsája a Tisza meg a Bodrog nádasába is nem tévedett el, de az igazi hotvolé tartózkodási helye a Pazarnyi volt. Mikor aztán a nap letűnt a látóhatár peremén, a bibiczek és sirályok társasága lassankint felhagyott a vijjogással; a sok parvenü eltakarodott éjjeli szállására; akkor a tó közepén, ember szem elől takart fürdőjéből megszólalt a rucza, messzehangzó,

bariton hangján: Tács-tács. Ezt a hangot követte tiz, száz, ezer; én istenem, micsoda hangverseny volt az! Kisérve a víz lucogóságától, loecsanásától, czuppanásától, vergicselésétől, amelyek jelezték, hogy odabent fürödnek a vizibirodalom arisztokratái. Most végzik toalettküket, játszatják kisdedeiket, megbeszélnek kebelbeli dolgaikat, közlik a gavallérok csintalan észrevételeiket, eldöntik az éjjeli kirándulás ügyét; amely sokféle gondolat kicserélésére mind az egyforma hápogás szolgál, de a hívogató, enyelgős, figyelmeztetés és parancsolás mennyi árnyalatát képes ez a hang kifejezni! Ilyenkor már a láz gyöttri a vadászt a tó szélén.

Ő tudja mire vár. Hogy az előkelőségek tulessenek az előkészületeken. Mert azoknak sietős dolguk akad rövidesen. A környék apró tavaeskáiban bizalmas randevuk várnak rájuk, ahol a meghittek egy csapatba verődve, kedélyes vizilenese-zsurfixet rögtönöznek. Az utazás láza izgatja már őket.

Valamivel esendesebbé válik a világ s egyszerre egy népes csapat czihelődik fel a vízből. A vadász még jól látja őket s kiveszi, amint a főt már az első perczen tájékozva magát, biztos irányt vesz a petri határ felé; ott ma jó huzás lesz. Nem várat magára a többi nép sem sokáig, egyik csapat a másik után kél elő s fene nagy zajjal keresztül-kasul szelik a szürke levegőt.

És akkor egy fegyverdörej hangzik el, villámgyorsan követi ezt a másik pukkanás s attól fogva egymást érik a gyors duplák, csak annyi időközrel, amennyi két cső megtöltésére elégséges.

A kacsák államháztartásának hadat üzent a legadázabb küllellenség: Gerzson tiszteletes.

Ő ül ott, elrejtve a zombékok között, az ő flintája okozta azokat a mélabus pukkanásokat, melyek annyi kacsának szereztek már hiabavaló ijedelmeket. Ezuttal azonban Gerzson elhatározta, hogy a legelső kacsát meglövi. Én istenem, hány ilyen reménység vált már füstté! Így volt rendesen: a kacsák repült, neki, egyenesen neki. Czelba veszi, mint egy gombosüfejet, kezei szilárdan állanak, mint a kőszikla. A ravaszt elhuzza. A kacsák csak úgy porzik. No, hogy elég legyen. S elrántja a másik ravaszt is. És vajjon leesik-e a kacsák?

Elszörnyűködve kell felelnünk: a kacsák mégis elrepül. Hanem hát a vadász-reménység olyan, mint a mesebeli polyp: ha levágják egy karját, kettő nő helyette. Gerzson is úgy volt; a mint egy-egy kacsák a puska csővének vette az útját, felsóhajtott: De ez már annál inkább az enyém. „Annál inkább“. Hisz, ha a vadászszerecsé hajlandó volna az elégtétel szolgálatára, akkor a kacsáknak egyszerűen meg kellene adniok magukat Gerzson előtt, ilyesféle udvarias frázissal: „Pardon! méltányoljuk az Ön nemes törekvését. Ön csakugyan sorsüldözött. Ez meghat bennünket. Ne méltóztassék tehát magát ferasztania. Ime itt vagyunk. Tekerje ki nyugodtan a nyakunkat s váljunk egészségére.“

Azonban hát a kacsák elrepült. Egy kerülő kukszolt a Gerzson háta mögött. Az néha egy-egy duplázás után felmordult méltatlankodólag.

„Hát csak repül.“

ásuk ezt
erint.

áromféle:
Kölcsön
kötelezett-

saládtalan
200 koro-
ebb 5 év
A részlet-

amatozóvá
ása meg-
ejainak su-
ívül tartó-
szakasz-
részére
edő büntett
tálya alatt
agy a köz-
ekményben
gy iszákos.
részére 50
20 koronát

en tulajdon,
tett vétség
ntetve volt
yben.) nem

ri munkás
ly munkás
ető veszély
gel működik
azon eset-
ő izgatások,
aritására, a
hathatósan
éldás maga-
rsait a köz-
szoros meg-

hadat üzent
tiszteletes.
k között, az
s pukkaná-
reztek már
ban Gerzson
meglövi. En
t már füsté!
neki, egye-
gy gombosü-
a köszikla.
gy porzik.
a másik ra-
a?

k: a kacsá
dász-remény-
ha levág-
Gerzson is
puska eső-
De ez már
kább". Hisz,
a az elégtétel
egyszerűen
erzson előtt,
don! méltá-
On csakugyan
et. Ne mél-
Ime itt va-
nyakunkat s

ilt.
on háta mö-
tán felmor-

tartására serkenteni igyekeznek: 100 koronáig terjedő jutalmazásban részesíthető.

Elaggott, vagyontalan, munkaképtelen munkások, amennyiben az alap erre képes, állandó segélyezésben részesítendők.

Azon munkás, ki büntett vagy vétség miatt elítélte, vagy a tulajdon, a társadalmi osztály elleni vétség vagy büntett miatt vád alá helyeztetett: segélyezésben nem részesülhet.

Nem segélyezhető azon munkás s az élvezett segélyt elveszti: 1. aki munkás-igazolványnyal nem bír; 2. aki elvállalt munkáját jogos indok nélkül elhagyta s azt folytatni nem hajlandó s e miatt elmarasztaltatott; 3. aki törvény vagy rendeletek által tiltott egyesületek alakítására törekszik, vagy nem engedélyezett egyesületekbe lép; 4. akit hazafiatalan, nemzetellenes czélokra, tulajdon vagy osztály elleni izgatás miatt elítéltek vagy, aki munkát elhagyó munkások s a társadalmi rend ellen izgató lapok s irodalmi vállalatok részére adományokat gyűjt vagy ad; 5. aki fejletlen koru gyermekeinek iskoláztatását és vallásos nevelését akadályozza vagy elhanyagolja.

A békésmegyei munkássegítő-tervezetben először érvényesül az a törekvés, melylyel a szociálalista agitátorok egyik vesszőparipája tárgyalanná lesz, hogy a munkás osztály ezen intézménnyel, hogy úgy mondjuk önkormányzati jogokhoz jusson. Nevezetesen az alap kezelését egy 9 tagu végrehajtó s kezelő-bizottság végzi, ezeknek kétharmada hivatalból és hivatali férfiakból álló tagok, egyharmada pedig a községi képviselőtestületekben megejtett választás útján a birtokos és munkásosztályból kerül a bizottságba. A tervezet ügyes, célratorokv és intézkedési bizonynyal meg is oldják a helyszinén a magyar mezőgazdáknak még máig is legégetőbb problémáját.

Vajha a munkásmozgalmaknak leginkább kitett törvényhatóságok sietnének hasonló módon a békési példát utánozni. Mert végre már

tenni is kell, nem elég a panaszkodás. A tettek mezején pedig kétségkívül elsőrendő fontosságú, hogy a szükségbe került munkás kellő segítséget nyerjen, a melynek révén nemcsak a társadalmi rend iránti bizalma erősödik, hanem a munkaadóhoz való viszonya is javul, a melynyiben a segítséget éppen a munkaadók áldozatkészsége folytán élvezheti.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A XII-dik országos sörárpa-kiállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett idei sörárpa-kiállítás, a kiállított árpa számát illetőleg, az előző éveknek jóval mögötte maradt. Ennek okát leginkább abban kereshetjük, hogy az országos sörárpavásárok már augusztus hó folyamán tartatnak meg s így a gazdák nem látják szükségét annak, hogy az október hóban tartandó kiállításra árpaikat beküldjék. Sajnálatos ez annál is inkább, mert a gazdáknak az egész kiállítással semmiféle más vesződésük sincs, mint egy 5 kgros postacsomagot az egyesületnek beküldeni. Az egyesület azután megfelelő formában, vidékenként csoportosítva állítja össze az árpaikat, melyek így nemcsak becses anyagot szolgáltatnak az egyes vidékeken termesztett árpa összehasonlítására, hanem tanulságot tehetnek az egyes vidékek s azok termelőinek haladásáról, igyekezetéről stb.

A magyar gazdának tehát kötelessége lenne még azon esetben is, ha árpaival már ismételtelen nyert díjakat s ilyenekre már nem reflektál, az egyesület törekvését, a kiállítás sikerét árpaikkal beküldésével támogatni, annál is inkább, mert ez anyagi áldozattal nem jár. Hogy pedig ilyen kiállítás, a sörárpa-termelés állásáról, haladásáról áttekinthető, tanulságos képet nyújt, azt az előző évek eredménye után mindenkinek be kell látnia.

Annak, hogy az O. M. G. E. a sörárpa-kiállítást függetlenül az augusztusi vásároktól,

októberben rendezzi, igen egyszerű oka van. A kiállított árpa ugyanis díjazva lesznek, mely czélból alapos vizsgálat alá vétetnek. Így a többek között igen fontos a csirázóképesség és a csirázási erély megállapítása; csakhogy a friss árpanál (közvetlen aratás után) mindkét előbb említett tulajdonság nincs még kellően kifejlődve; a teljes csirázóképesség s kitűnő csirázási erély elérésére az árpanak egynehány hétig raktározva kell lennie. Nagyon természetes, hogy a díjazás alá kerülő árpa tulajdonságainak (értékének) megállapításánál be kell várni azt az időt, míg ez korrektül teljesíthető, ellenkező esetben meg nem felelő, a valódi értéket fel nem tüntető, az árpa értékét csökkentő adatok birtokába jutnánk.

Amint különben a „Köztelek” mult számában már jelezve volt, a sörárpa-kiállítás ezentul az augusztusi vásárokkal egyidőben fogja kezdetét venni, a magvizsgálat eredményei ellenben csak október hó első napjaiban tétetnek nyilván. Remélhető, hogy ezen intézkedéssel ismét nagyobb számú árpa mint a fog bemutatásra kerülni.

Az idei kiállításon 30 kiállító vett részt 45 árpa mintával, melyek közül a nagy magyar Alföld s a dunántuli vármegyék összesen csak 5 árpa mintával voltak képviselve, a többi a Felvidék és a pozsonyi medencei termelőire esett.

Daczára ezen viszonylag igen csekély anyagnak, a kiállításból érdekes következtetéseket lehetett levonni. Először is szembetűnő volt, hogy fajták szerint csoportosítva, a termés mindinkább egyöntetűvé válik; a kiállításra a *chevalier* és *hanna* árpa uralkodott, előbbi 17, utóbbi 19 mintával s így a kiállított árpa 80%-át tették ki. Ez mindenestre jele annak, hogy a gazdák nagy része már túl van a kísérletezés stádiumán s megállapodtak arra nézve, mely árpafeleség az, mely viszonyainak, czéljaiknak legjobban megfelel.

Határozott haladás volt tapasztalható az elővetemény használatában is. Az elővetemény legtöbb esetben kapás növény és pedig első sorban répa s tengeri tisz. Hogy ez a termelt sörárpa minőségére, tisztaságára jelentékeny és fontos tényező, ismert dolog és valóban örvendetes, hogy e téren is határozott haladást láttunk, mert a gazdák nem csak szebb és tisztább árpa produkálásra képesek, hanem az árpa tisztítása is nagyban meg van könnyítve.

Különösen kiemelendőnek tartom azonban, hogy az ugynevezett „védőnövényes” sörárpa, mindinkább leszorul a küzdeletről s a bemutatott minták tulnyomóan tiszta — védőnövény nélküli — vetésből származtak.

Hogy a sörárpa védőnövényül használva minőségileg szenved, hogy elveszti szép színét s foltossá válik, már nem egy ízben hangoztattuk s ennek hátrányos volta a díjazásnál kivétel nélkül minden évben kitűnt. Ez idén is a díjazott 10 árpa közül 8 tisztán és 2 védőnövényül volt vetve; a bíráló-bizottságot pedig elfogultsággal vádolni egyáltalában nem lehet, mert a bírálat alkalmával az árpa minden egyéb megjelölés nélkül csakis folyószámmal vannak ellátva, a termelés helyét és a termelésnél követett eljárást csakis a bírálat befejeztével, a díjak odaitélése után hozzák a bizottság tudomására.

A sörárpa-kiállításoknak tagadhatlanul meg volt ama hasznuk, hogy a termelőkre buzdítólag hatottak s részemről mindenesetre csak sajnálni tudnám, ha ezen kiállítás a jövőben, a gazdák részvéte hiányában megszűnnék.

Reményem azonban, hogy aggodalmaim alaptalanok s a gazdák a kiállítás megtartását a jövőben is lehetőségessé fogják tenni.

Kerpely Kálmán.

„Pedig megezelőztam.”
„Mán hogyne.”
„Kapott is. A gyors elfordulása mutatja.”
„Mán aligha nem.”
„Nem messze viszi.”
„Mán ugy nem.”
„De mit ér, ki tudja, hol esik le.”
„Az isten tudja.”
„Nem akad rá az ember.”
„Biz azt bajos megtalálni.”
Azt csakugyan bajos lett volna megtalálni, mert szívós vadállat ám a kacsá.
Igy ment ez. Am egy dupla pukkanásra mi történik. Egy szép tőkés kacsá megfordul a levegőben, aztán mint a zsák, leesik éppen a Gerzson lábai elé.
A kerülő hiuzként kapta fel a könnyelmű állatot.
„Node kiskomám, te ugyan nem fogsz többet hápogni.” Azzal kicsavarta a megejtett vad nyakát; csakugy ropogtak a nyakcsigolyái.
„Ugyan minek bántja kend, — szólt Gerzson, hirtelen felébredt vadász-hetykeséggel. Amit én meglövök, az meg van löve.”
„Hát csak a biztonság kedvéért. Ravasz ám az ilyen állat.”
„Ez már nem ravaszodik többé. Ronggygá löttem.”
Aztán szemével a lötáv körözetet vizsgálva, lelkesedésében így monologizált.
„Ugy-e, hogy leesett?”
„... A hetedik egekből kaptam le.”
„... Szép lövés volt.”

... Csak egy pillanatig czélozhattam.
... Már az első lövésre megtört.
... No nesze még a második.
... Arra ronggygá lett.
... Van benne vagy husz serét.
... Ritka szép lövés volt.
... Nézze csak meg, van-e lövés a fején?
... Csodálom, mert oda czéloztam...
Piff, paff!
Evvél a gyorsduplával ismét egy vándorcsapatot üdvözölt a tiszteltes ur; persze a megsértett kacsá tovarepült.
Csak éppen annyi idő mult el ezután, amennyi a töltésre elegendő volt; a kerülő felordított.
„Tiszteltes ur, repül a kacsánk!”
Az ám, a kétszeresen meggyilkolt kacsá eszméletre tért s egy hatalmas szárnyesapással felküzdvén magát, nyakába kapta a bus levegőtengert. Esztelen menekülésében majd leütötte a Gerzson kalapját. Ez elkeseredetten duplázott utána.
„Hát csak repül!” sóhajtott fel a kerülő, konstatálva a lövés eredményét.
„Talált!” rebegte izgatottan a tiszteltes.
... Megint megsértetem.
... Nem messze viszi.
... Mindjárt leesik már...
... No most — no most.”
A kitekert nyaku kacsá azonban vitte az irháját, mint a kilött puskagolyó.
A két vadász összenézett s a kerülő lemondólag intett a végtelenségbe.
„Hát csak repül.” B. B.

Az idegen buza termeléséről.

A rozsnak, zabnak, de különösen az árpának, igen sok féleségét termelik hazánkban, ellenben a búzából alig akadunk idegen féleségre, majd mindenütt a közönséges magyar búzát termelik, melynek két nagy hibáját, hogy könnyen megdül és hogy igen fogékony a rozsdára, minden magyar gazda ismeri. A rozsdára elleni védekezés céljából ajánlják egyesek, hogy tegyünk próbát idegen búzákkal. Mezey barátom is azt írja, a „Közlelek” 74. számában: „Habár a fajtákkal való kísérletezéshez — a rozsdára szemponyjából — nem fűzők valami sok reményt, azért mégis ajánlatosnak tartom az ez irányban való kísérletezést.” Nem lesz talán ezért fölösleges megbeszélni azt a kérdést, miért ragaszkodik annyira a magyar gazda a hazai búzához és miért nem cseréli azt fel idegen féleséggel, mint azt egyéb gabonaféléknél megcselekszi?

de többet teremni tudó féleségeknek tehát nagy jelentőségük van.

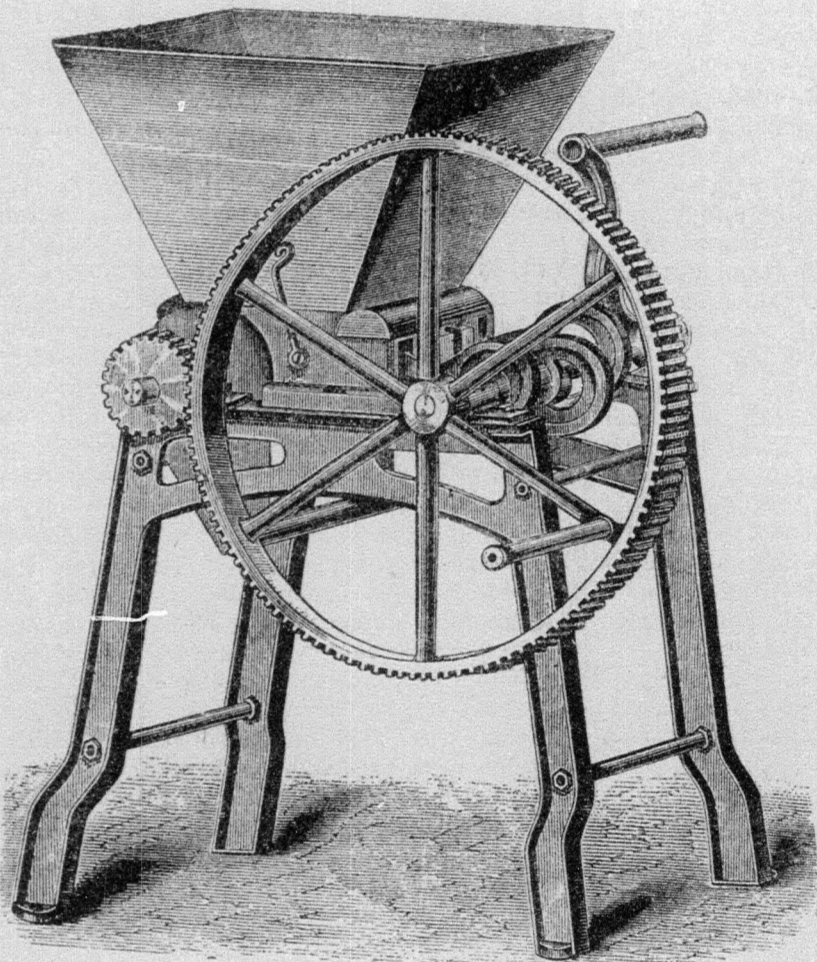
Hazánkban a belterjesebben kezelt gazdaságok száma egyre növekszik, nagyon kívánatos volna tehát, ha ezen gazdaságok a magyar búzát valamely bővebben termővel felcserélhetnék.

Látnivaló tehát, hogy sok helyütt a gazdaság termésének jövedelmezősége szempontjából is kívánatos volna a magyar búzát idegen búzafélékkel felcserélni, mert a magyar buza a mondott viszonyok között soha sem képes annyit teremni, mint egyes idegen búzák, például a square head.

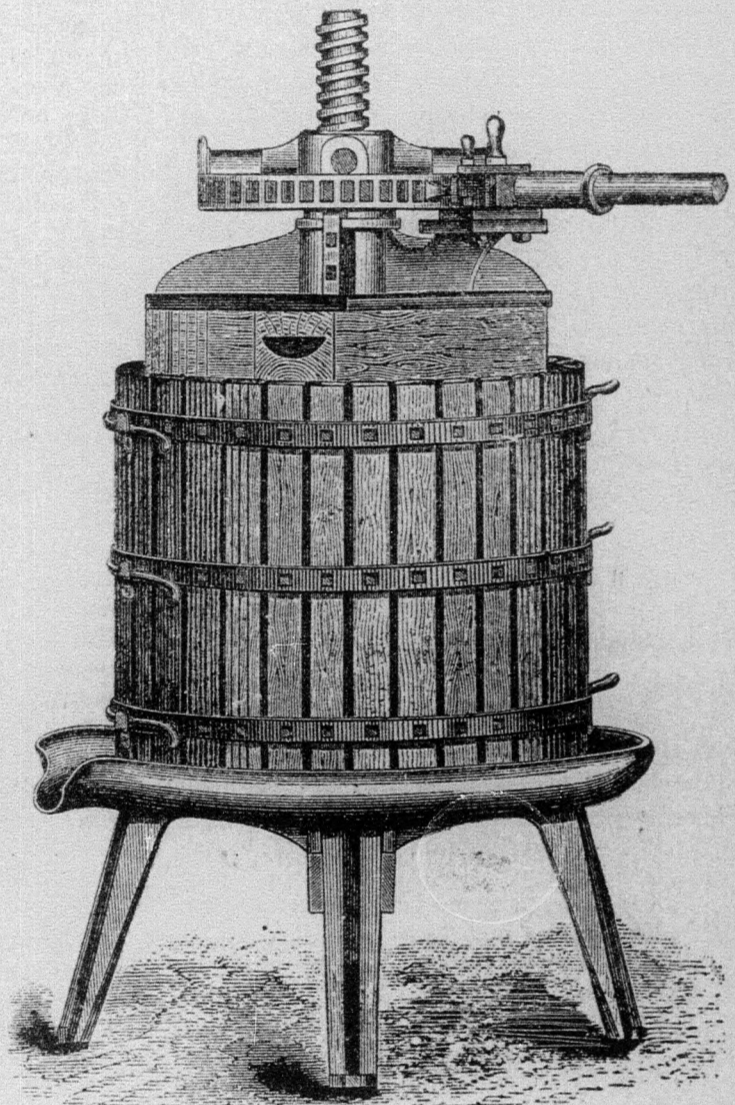
Volna tehát több ok, amely kívánatosná tenné az idegen búzafélék termelését és hogy ennek dacára azt tapasztaljuk, miszerint a legtöbb helyen csakis magyar búzát termelnek, annak meg van a maga igen fontos oka. A külföldi figyelembe vehető búzafélék mind később érnek meg, mint a magyar buza, már

szalmája keményebb lenne, nem ismerek, pedig nagyon sok búzaféleséggel tettem már próbát.

Kísérleteztem angol, amerikai, német búzával, részint a kademia kísérleti terén, részint különböző gazdaságokban, de az eredmény mindig ugyanaz volt: *késő érés folytán apadt szeműség*. Szerettem volna az ország nyirkosabb vidékeire a nyugati államokban ez időszert legjobbnak tartott square head búzát meghonosítani, nem csak mert igen bőtermő, kemény szalmájú, de azért is, mert óhajtottam volna tudni, hogy a rozsdára iránt nálunk is oly kevésbé fogékony-e, mint azt egy ízben Németországban tapasztaltam. *Arndt* urnál Meissen közelében láttam egy ízben egy square head búzát, melyen a rozsdának még a nyomát sem lehetett látni, bár más búzákon volt rozsdára, ha nem is nagy mértékben. Ezen buza féle sem vált be, 10 helyen próbálták ki s csak egy helyen adott kedvező eredményt, de már a második évben itt se bizonyult jónak.

119. ábra. Gyümölcsöző.

120. ábra. Gyümölcsajtó.

Nemcsak a rozsdára és a megdülés szempontjából volna célszerű a magyar buza helyett más féleséget termelni, hanem a termés fokozása végett is. Az általánosan ismeretes, hogy a közönséges művelésnél, a mikor a talaj se valami jó munkát nem kap, se pedig trágyával nem látatik el bőven, az u. n. tájfajták vagyis azok, amelyek már régóta termesztettek valamely vidéken, biztosabban teremnek, mint a nemesítés útján előállított féleségek.

Ott azonban, a hol úgy a művelés, mint a trágyázás tekintetében minden jogos követelménynek eleget tesznek, a nemesített gabonafélék a tájfajták termésre jelentékenyen felülmúlják ugyanarra, hogy bátran elmondhatjuk, miszerint a mélyebb és jobb művelés a bőségesebb trágyázás csak akkor hoz igazán nagy hasznot, ha az ily viszonyok között bőségesen termő féleségeket termesztünk. Az intenzívebb gazdaságokban ezért az újabb, nagobb igényű,

pedig minél később érkező valamely búzaféleség, annál kevesebbet ér az a mi viszonyaink között, mert annál gyakrabban előfordul, hogy a júliusban beálló nagy melegek hirtelen megérlelik s ennek folytán a buza megszorul, apadt szeművé lesz. Hisz az alföldi gazdáknak egyik gyakran hangoztatott kívánsága, bárcsak a magyar buza egy héttel korábban érne, már pedig ez a legkorábban érő búzaféleségek közé tartozik.

Hogy nálunk minden gabonánál nagyon fontos a korai érés, bizonyítják az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás termelési kísérleteinek eredményei.

A Hanna árpával és a duppani zabbal elért eredmények azért oly kedvezők, mert ezek koránérő féleségek. Ezek különböztetve azt is bizonyítják, hogy lehet valamely féleség korai érése dacára is bőtermő. Olyan búzaféleséget azonban, mely a magyar búzával legalább egy időben érne, de nálánál bővebben teremne,

Egyideig az Úrtóba búzát termesztették Dunántúl több gazdaságban, azt állítván, hogy a homokosabb földekre jobb a magyar búzával, de ma már úgy látszik, legtöbb helyen felhagytak vele, legalább az idén nem tudtam belőle magot szerezni, habár több helyre fordultam, ahol azelőtt termesztették.

Most Somogy megyéből egy másik búzaféleség kezd Dunántúl terjedni, mely Lábodra Szlavóniából került, mint meghonosított square head, melynek azonban egyáltalában nincs square head jellege. Ez a buza keményebb szalmájú, mint a magyar, de később érkező, M. Óvárott legalább ezt tapasztaltam.

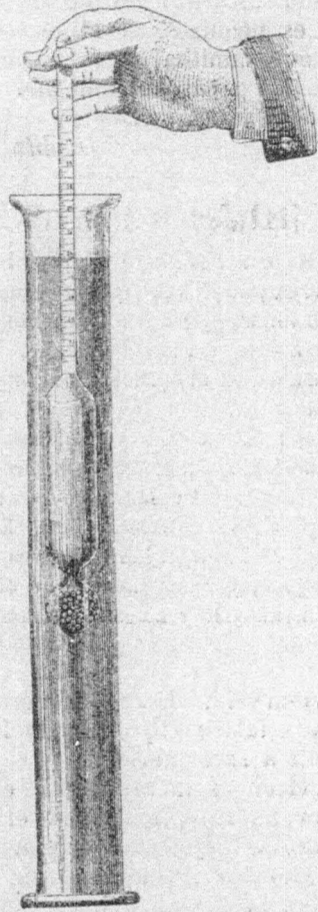
Igen kívánatos volna, ha azon gazdák, kik ezen közönségesen tarbuzának mondott féleségét termelték, tapasztalataikat a „Közlelek” hasábjain közzétennék.

Az utóbbi időben a magyar búzában egy külön változatát termelik több helyen az u. n. vörös búzát, én Szarvas vidékén láttam az

idén, de tudomásom van róla, hogy már Barsban és Csanádban is termelik.

Ezen buzáról a nézetek nagyon különbözők; egyesek azt állítják, hogy keményebb a szalmája, nem pereg, bővebben terem, mások szerint termése csekélyebb s a mag minősége gyengébb, mint a közönséges buzáé. A magyar buza között mindig található egyes vöröskalászuakat, valószínűleg ezek kiválogatása után keletkezett a vöröskalászu magyar buza. Én a M.-Óvárott termesztett mezőhegyesi buzából válogattam a már 5 év előtt a vöröskalászu buzákat, de két éve a rozsda az összes buzákat itt teljesen tönkretette s ezért e buza tenyésztését újból kellett kezdenem, értékéről tehát határozott véleményt nem mondhatok. A kik nagyban termelik, lekötelenek a gazdaközönséget, ha tapasztalataikat a „Köztelek”-ben közzétennék.

A múlt évben arról értesültem, hogy az Alföldön most a champlain buzát kezdik őszi-buzának, vagyis inkább járóbuzaként termesztetni, oly formán, hogy a tavasszal vetett buza

121. ábra. Csukormérő.

termését elvetik őszzsel. Azt állítják, hogy ez a buza nem szenved annyit a rozsdatól, amit különben járóbuzáról is állítanak.

A elmondottakból úgy vélem eléggé kitűnik, hogy az idegen buzákkal nem sokra megyünk. Véleményem szerint bővebben termő, a megdőlésre csekélyebb hajlandósággal bíró buzát csakis a magyar buzából állíthatunk elő sikerrel.

Reményem, hogy néhány év multán ezen állításomat már tényekkel bizonyíthatom.

Cserháti Sándor.

SZŐLŐSZET, KERTÉSZET

Rovatvezető: Angyal Dezső.

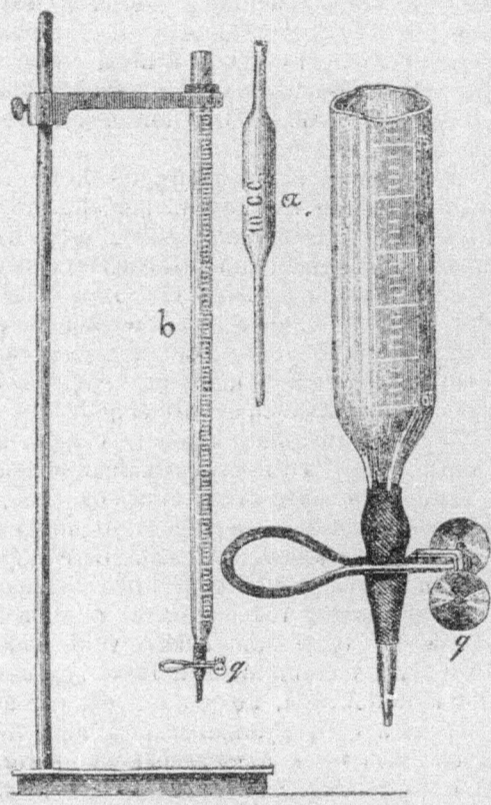
Almabor készítése.

Többen azon kéréssel fordultak hozzánk, miszerint a „Köztelek” hasábjain az almabor készítésének módját ismertessük meg. Ebből kifolyólag az alábbiakban közöljük a kérdésekre adott feleletet.

Az almabor készítése nagyon hasonlít a szőlőbor készítéséhez. Hogy azonban jó minőségű almaborot kapjunk, ahhoz szükséges, hogy csupán csakis teljesen kiért almát használjunk fel. Az alma ugyanis általában alig 7% cukrot, ellenben 0.9—1% savat tartalmaz, vagyis a cukortartalom kevés, a savtartalom sok. Az éretlen almában a cukortartalom ennél is kevesebb, a savtartalom pedig jóval több, úgy, hogy az éretlen almából készült bor igen savanyu ízű italt szolgáltatna.

E mellett azonban, minthogy a 7% cukor csak 3.5%-os szesztartalmu bort adna, ez a bor, csekély alkoholtartalmánál fogva elsőben is nehezen derül, másrészt igen könnyen megromlik. Csak kissé is hanyag kezelés mellett az almabor azonnal megecsetesedik. Az alkoholtartalom fokozása céljából kétféle eljárás ajánlható: az almamustnak keverése körtemusttal, továbbá a must cukrozása.

A körteben ugyanis rendszerint több cukor és kevesebb sav foglaltatik, mint az almában. Ezáltal a bor szesztartalma emelkedik, savtartalma csökken. Erősebb, tartósabb borokat azonban a kétféle must összekeverése

122. ábra. Sav-meghatározó.

által sem állíthatunk elő. E célra egyedül csakis a mustnak cukrozása alkalmas. A cukrozás segélyével készíthetünk 9—10% alkoholt tartalmazó borokat, a melyek magasabb alkoholtartalmuknál fogva a borbetegségeknek hanyagabb kezelés mellett is ellentállanak.

Ha azonban a must tulságosan savanyu, kellemetlen ízű volna, úgy ezen csakis a mustnak vízzel felhígításával segíthetünk. A felhígítás következtében azonban természetesen a must cukortartalma is felhígulván, a must cukrozása okvetlenül szükséges.

Ezeknek előrebocsajtsa után már áttérhetünk az almabor készítésének leírására.

A bor készítésére szán almát, ha az a fán teljesen megérett, le lehet rázni és azonnal feldolgozni. Ha azonban az alma még nem eléggé érett, úgy azt le kell szedetni, nehogy a lerázás által ütődéseket kapjon s így megrothadjon. Az éretlen almát már most érlelni kell. E célból az almát egy száraz helyen szalmára nagyobb garmadákba összerakjuk s azután szalmával befödve izzasztjuk. 2—3 hét alatt az alma megsárgul, megérett. Ekkor az alma át lesz válogatva, a teljesen rothadtak kidobva, a részben megrothadtak pedig kivágva.

Éretlen, hullott almát azonnal fel lehet dolgozni, azonban ennek mustját, minthogy tulságosan savanyu, vízzel fel kell hígítani és

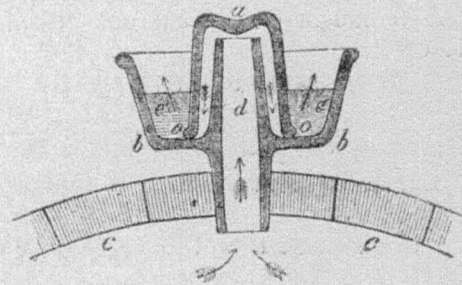
megecsetezni. Lehet az éretlen hullott almát is izzasztani, rendszerint azonban az alma nagyrésze az ütődési helyeken megrothad. Ha a hullott alma sáros volna, úgy az izzasztás előtt meg kell mosni s száraz ruhával egyenként letörölgetni.

A következő munka az alma elaprózása. E célból, ha csak kisebb mennyiségnek feldolgozásáról van szó, legegyszerűbb eljárás az almát késsel feldarabolgatni s aztán egy fabunkóval összezuzatni. Az összezuzott alma azután kisajtoltatik. Nagybani mustkészítésnél az alma összezuzására a gyümölcszúzó szolgál (119 sz. ábra). Ez két egymással forgó hengerből áll, a melyek közt a szétvagdalt alma sűrű, pépszerű anyaggá zuzatik meg.

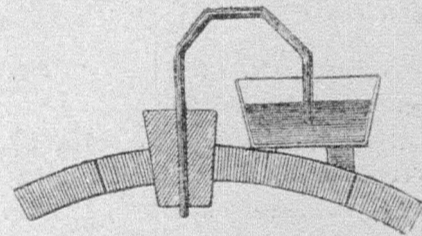
A megsuzott alma már most egy borsajtóban (120. számú ábra) kisajtoltatik. Nagyon czélszerű az összezuzott anyagot 24 óra hosszáig egy nagyobb kádban állani hagyni, hogy a must erjedésbe jöjjön, s a képződő alkohol a törkölyből zamatanyagokat vonjon ki.

A sajtolásnál a kisajtott törkölyt a kosárból kivéve újból összezuzatják, s vagy kevés viz hozzákeverése után, vagy viz nélkül újból kisajtolatják, s az így nyert mustot az első sajtolás termékével összekeverjük.

A must már most vagy úgy, amint az az almából nyeretett, erjesztetik ki, vagy pedig

123. ábra. Erjesztő-tölcsér.

124. ábra. Erjesztő-esap.

vízzel hígítván, cukor hozzáadásával javíttatik.

Ha a must nem lesz cukrozva, úgy az, hogy a szilárd és félszilárd részek leülepedjenek, 24 óra hosszáig egy kádban állani hagyatják, s ekkor az üledékről a mustot lemerve, az erjesztő hordókba töltjük át.

A hígítás és cukrozás mérve a must- és cukortartalmától függ. E célra a mustsavtartalma a savmeghatározóval, a cukortartalom a mustmérővel határozatik meg.

A savtartalom meghatározására, a 122. ábrában felüntetett eszköz szolgál. a pipettával kiveszünk a megvizsgálandó mustból 10 cm³-et és beleeresztjük egy hengerpohárba, a lackmusoldattal keverjük. A sav a lackmust vörösszínre festi meg. b buretta, amely $\frac{1}{10}$ -ed cm³-ekre van felosztva, megöltetik a gyógyszerárakban kapható $\frac{1}{10}$ -ed normál kálikummal úgy, hogy a lug felszíné éppen a buretta o-val jelölt vonaláig érjen. Ezután a buretta végén alkalmazott a csipetűt kinyitva, a mustnak üvegpálczávali keverése közben cseppenint annyi lugot eresztünk le, mig nem a must vörös színe egy-két csepp lug által kékre festetik meg. Erre a felhasznál $\frac{1}{10}$ normál kálikum mennyiségét leolvastva, a cm³-ekben nyert felhasznál lugmennyiséget 0.057-el megszorozva, megkapjuk a must almasavtartalmát % -ban kifejezve.

A must cukortartalmának meghatározására a klosterneuburgi mustmérő szolgál. A mustmérő használatát a mellékelt 121. számú

akra tünteti fel. A megvizsgálandó mustot egy magasabb és eléggé tág üveghengerbe töltve, a megmosott és száraz ruhával letörölt mustmérőt a mustba eresztjük. A mustmérő 17.5° C-ra lévő beállítva, megelőzőleg a mustot ezen hőfokra felmelegítjük, vagy lehütjük. A cukorfokot azon osztályrész adja, amelyet a folyadék felszínén olvasunk le.

Már most a must sav és cukortartalmát ismerve, a javítás (gallizálás) a következő számítás alapján eszközölhető. Egy könnyebb asztali bor mustja tartalmaz 15% cukrot, 0.6% savat, egy erősebb bor mustja 20% cukrot, 0.6% savat. E szerint tehát a könnyebb bor 1000 kgja tartalmaz

cukrot	10 × 15% =	150 kg.
savat	10 × 0.6% =	6 "
víz (beleértve a többi mustalkotórészeket)		844 "
összesen		1000 kg.

Az erősebb bor mustja tartalmaz 1000 kgban:

cukrot	10 × 20% =	200 kg.
savat	10 × 0.6% =	6 "
víz =		794 "
összesen		1000 kg.

Feltéve már most, hogy a megvizsgált és gallizálandó must tartalmaz 1000 kgban 1% savat és 8% cukrot, úgy a számítás, ha könnyebb minőségű bort akarunk előállítani, a következő:

6 kg. savra esik	844 kgt viz
10 " " " " " "	" " " " " "

Eppen így számított ki a cukor mennyisége is.

6 kg. savra esik	150 kg. cukor
10 " " " " " "	" " " " " "

6 : 10 = 150 : x x = 250 kg. cukor.

A megvizsgált mustban tehát a gallizálás után kell lenni

kg.	kg.	kg.
1406.6 viznek,	10 savnak,	250 cukornak,

eredetileg benne van :

844 kg. viz, 10 kg. sav, 150 kg. cukor.

Tehát a musthoz hozzáadandó :

562.6 kg. viz, semmi sav, 100 kg. cukor.

A cukrot vízben oldjuk fel s ezélszerű az oldást meleg vízben végezni, hogy azután a cukrosviznek a musthoz való keverése által a must hőmérséke 20—25° C-ra emeltessek fel, ami által az erjedés gyorsabb lefolyásúvá válik.

Az erjesztőpince olyan legyen, hogy hőfoka p. o. fűtés által állandóan 20° C-on legyen tartható.

Az almán magán megvannak ugyan már a must erjedését előidéző élesztőgombák, azonban ezeknek erjesztőképessége nagyon gyenge. Gyorsabb erjedés létrehozása céljából ezélszerű minden erjesztőhordóba egy-két liter, erős erjedésben levő szőlőmustot önteni. Ha szőlőmust nem áll rendelkezésre, úgy oly módon járunk el, hogy egy-két fűrt szőlőt összezúzva, egy nagyobb üvegben cukrozott almamusttal öntjük le s azután az üveget meleg helyen állani hagyjuk. A must csakhamar erős erjedésbe jön, s azután ebből veszünk minden 1000 liter almamustra egy litert.

Hogy a mustnak levegővel érintkezését és így az ecetesedést meggátoljuk, a 1/2-részig megtöltött hordóra erjesztőcsapot, vagy csövet teszünk. Az erjesztőcsapot és tölcsezt a mellékelt 123. és 124. ábrák tüntetik fel.

A kiejert új bor, a midőn már némileg megtisztult, a leülepedett seprőről lefejtendő. A lefejtés alkalmával ezélszerű a borhoz kevés esersavat (tannin) adni, hogy ezáltal a bor tartósabbá váljék. Ugyanezen célt elérjük akkor is, ha a mustkészítésre szápt almához vadalmát keverünk, minthogy a vadalma nagyobb mennyiségű tannint tartalmaz. Az új borok hljéhez 4—5 gramm tannin adható.

A tanninnal való keverés után a bor pár hét múlva teljesen megtisztult s újból lefejtendő.

Az almabornak további kezelése teljesen megegyez a szőlőbor kezelésével. A hordókat állandóan feltöltve kell tartani a bort, több ízben át kell fejteni, a mi által a bor zamatos és ízben tetemesen nyer. —a. —d.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető : Monostori Károly.

Sertéstenyésztésünkről.

A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája 1895. évben kitért sertésvész pusztításairól megemlékezvén, az elhullott sertések számát 1895-ben 365,444, 1896-ban pedig 670,000-re teszi : figyelemmel arra, hogy 1897-ben és a folyó évben is kisebb-nagyobb hevességgel, még mindig pusztít a baj és hogy 600, egész 1000 község van állandóan vesztézárral, ennek folytán az 1895. év nyarán kitért és még napjainkig meg nem szűnt sertésvészben elhullott sertések számát csak a folyó év január haváig történt elhullásokat tekintve is, 1,000,000 drbban, vagyis az országsertés állományának 1/2-részeben állapítjuk meg, ami 60,000,000 forint károsodásnak felel meg.

A baj tehát oly nagymérvű, hogy úgy szólván alapjában rázkódtatta meg állattenyésztésünket és az alsóbb néposztály megélhetési viszonyait nagyban megnehezítette azért, hogy sok helyen három év óta üresen áll a szegény földművesember ólja ; mert nem meri tenyészteni azt az állatot, amelyik — addig míg meg nem rémült a bajtól — úgy szólván az egész télen át táplálékul szolgált.

Alig méltányolhatjuk tehát eléggé, hogy a földművelésügyi kormány egyik legfőbb feladatául tűzte ki, a sertésvész által okozott baj gyökeres orvoslását és a végből a folyó évi költségvetés keretében, az 1899. évre éppúgy, mint a múlt évben 50,000 forintot irányozott elő, a mely összeg felhasználása által, a községeknek jó tenyészállatokkal való ellátása biztosítottak mondható és a mely segédkezés által tekintettel arra, hogy a sertés oly állatfajt képez, a mely gyorsan szaporítható, a járvány elfojtása után, a megcsökent sertéslétszám remélhetőleg ismét eléri, sőt még talán túl is lépi a korábbi magasságot és gazdalközönségünk a kiállott rázkódtatások és megpróbáltatások árán okulva kilábol a bajból.

A földművelésügyi m. kir. miniszter a múlt évben 700, a folyó évben 900 tenyész-kant vásároltatott és osztott ki, kizárólag községek között, 36 forintos egységár és részletfizetési kedvezmények mellett.

Miután a sertéstenyésztésünket megtámadó baj gyökeres orvoslása csakis a járvány elfojtása által remélhető : nagy gondot fordít a földművelésügyi kormány a sertésvész elleni védőoltások keresztülvitelére és az ehhez szükséges vérsavó előállítására szérumtermelőtelepet létesített, mely telep eddigelé már közel 100,000 köbcentiméter savót szolgáltatott ki.

Az eddigi tapasztalatok szerint a vérsavó immunizáló hatásának tartama nagyon ingadozó, némelykor csak néhány napig, a legjobb esetben három hónapig tart : azért a nagyon korai oltás csalódásokat okozhat ; viszont, ha a vérsavót igen későn, már súlyosan fertőzött falkákon alkalmazzák, a vesztés-százalék igen nagy ugyan, mindazonáltal 10—15%-al kisebb, mint a nem oltott betegek között. Nagyon ajánlatos tehát, hogy az oltás csak akkor alkalmazzassék midőn a sertésfalka már fertőzősúlyosnak tekinthető és így a legkövetlenebbül veszélyeztetve van.

Legajánlatosabb eljárás pedig az, hogy a sertések állandóan a legéberebb figyelemmel kísértesenek és a sertéstulajdonos mihelyt a

sertésvésznek, vagy a sertésvész gyanújának legelső esete mutatkozik : azonnal táviratilag kérje a földművelésügyi miniszter utól az oltáshoz szükséges vérsavó mennyiséget.

A földművelésügyi m. k. miniszter ur intézkedéséből ilyen esetekben egy állami állatorvos a megrendelt vérsavót magához véve, az ojtás díjtalan foganatosítása végett, a helyszínére utazik. Ily eljárás mellett a vesztés eddig 8—12%-nál többet nem tett ki.

A sertéstenyésztés egészséges fejlődésének biztosítására, tehát az intéző körök minden tőlök telhető megtesznek. Felhívjuk azonban gazdátársaink figyelmét is arra, hogy mindenkor résen legyenek és hogy különösen a tenyészállatokat válasszák jól meg, gondot fordítsanak arra, hogy azok föltétlenül egészségesek legyenek ; hogy minden hibától, de különösen átörökösíthető hibától mentek legyenek, mert csak így lehet várni a gazdának, hogy egészséges és rossz tulajdonságoktól ment falkája lesz. Gondot kell fordítani arra is, hogy a tenyésztésre kiválasztott állatai ne legyenek igényesek, se az időjárás viszontagságai, se a takarmányra nézve és hogy gyors fejlődésűek és hizékony természetűek legyenek ; mert csak így számíthat arra, hogy kibírja heverni azokat a csapásokat, melyek a lefolyt években állományát érték.

Krenedits Ferencz.

Hizlás moslékkal.

B. S. ur a következő kérdést intézte hozzánk :

A szeszgyárak vékony, hig moslékkal hizlalják marháikat, minthogy magam is évente nagyobb csapat ökröt állítok hizóba, szeretném tudni, hogy előny-e az, hogy a marháknak annyi felesleges folyadékot adnak a gyári hizlálók, avagy olyan hátrány, amelyen segíteni nem tudnak ? Ha előny, akkor nekünk gazdáknak azon kellene lennünk, hogy minél több vizet juttassunk az állatok gyomrába ; ha hátrány miért nem hagyják a szeszgyárak a moslékot leülepedni, hogy így a vizet kieresztenék ? Továbbá kérnék szives választ, hogy 1 mm. feldolgozott gabona után hány ökröt hizlalnak és marhánként hány liter moslékot etetnek naponta.

A marhahizlásnál főszerepet játszanak a vizenyős takarmányok, amelyek közül legelső helyen áll a szeszmoslék.

A vizenyős takarmányok etetése által a legkedvezőbb sulygyarapodás érhető el, mert a szervezetbe bejuttatott tápanyagokon kívül még meglehetősen mennyiségű viz is rakodik le a szövetek közé, ami a hizók sulyát tetemesen emelni képes. Egy bizonyos hátraon túl azonban a vizenyős takarmányfélék etetésével nem szabad menni, mert a vizenyős takarmányfélék tápanyagtartalmukat illetőleg kivétel nélkül egyoldalúak, vagyis igen sok szénhidrátot és kevés fehérjét, vagy megfordítva sok fehérjét és kevés szénhidrátot tartalmaznak s így az egyik vagy másik takarmányféléből többet juttatunk a hizóknak, mint amennyi kellene, s éppen azért nem ajánlatos annyit venni számításba ezen takarmányfélékből, amennyit az állat megtudna enni. Ha tehát hizóökröknek fejenként és naponta 60—75 liter szeszmoslékot adunk, megfelelő egyéb takarmányok kíséretében, úgy „felesleges“ folyadék szervezetbe még nem került.

Ha azonban a moslék tulságosan hig, az előnynek semmiesetre sem mondható ; a hig moslék rendszerint aránylag kevesebb értékes tápanyagot tartalmaz s éppen azért a hizlás céljaira mindenesetre az olyan moslék lesz megfelelőbb, amely kevesebb vizet és a viztartalomhoz mérten több fehérjét és szénhidrátot tartalmaz. Mesterségesen sűrűbbé tenni a moslékot azonban csak egyféle módon lehet, nevezetesen úgy, ha a moslék teljesen be lesz szárítva. Viztartalmát elpárologtatják, s a hátramaradó értékes tápanyagok, mint „szárított moslék“, préselt alakban kerülnek a forgalomba. A hig moslékot azonban leülepi-

gyanujának
táviratilag
er irtól az
séget.
iszter ur in-
állami állat-
ához véve,
gett, a hely-
a veszteség
ki.
fejlődésé-
körök min-
hívjuk azon-
arra, hogy
különösen
meg, gondot
lenül egész-
hibától, de
mentek le-
a gazdának,
ágoktól ment
ia arra is,
latjai ne le-
viszontags-
hogy gyors
iek legyenek;
y kibírja he-
k a lefolyt

is Ferencz.

al.

tézte hozzánk:
akkal hizlalják
nagyobb csapat
ogy előny-e az,
adékat adnak a
melyen segíteni
gazdáknak azon
juttassunk az
nem hagyják a
gy ily a vizet
választ, hogy 1
rőt hizlalnak és
naponta.

pet játszanak
közül legelső

tetése által a
ető el, mert
agokon kívül
is rakodik le
át tetemesen
ron túl azon-
tetésével nem
takarmányfé-
kivétel nél-
szénhidrátot
va sok fehér-
máznak s így
féléből többet
nyíni kellene,
nyit venni szá-
amennyit az
hizóökönek
szeszmoslé-
rmányok ki-
dek szerveze-

ságosan hig,
mondható; a
kevesebb ér-
ppen azért a
az olyan mos-
esebb vizet és
hérjét és szén-
esen sűrűbbé
egyféle módon
moslék teljesen
elpárologtatják,
anyagok, mint
n kerülnek a
nban leülepi-

téni, pusztán csak azért, hogy kevesebb vizet juttassunk az állatoknak, nem szokásos, de nem is volna czélszerű eljárás. Eltekintve attól, hogy az ülepítés a takarmányozást drágítaná, nem ajánlatos azt megpróbálni, szabály léven a mosléketésnél, hogy a moslék úgy amint az a szeszgyárból kikerül, azon melegiben feleltendő. A szeszgyárral kapcsolatos hizlaldák éppen azért vannak úgy berendezve, hogy a moslék amint a lepárlóból kikerül, göznyomással azonnal a hizóistálló nagy rezervoárjaiba juttatható legyen. Az ilyen moslék forró ugyan, de ha felhasználják kemény, nehezen emészthető szál-takarmányok leforrására, annyira le fog hűlni, hogy az a feleltetésnél a hizók szájának nyálkahártyáját, vagy a tápasatona egyéb részeit leforrítani nem fogja. Ha a moslékot ülepítenék és csak a felesleges viz lebocsátása után több óra mulva etetnék fel, az igen veszedelmessé válhatnék. Ugyanis a friss moslék összetételénél fogva, a legkülönbözőbb baktériumoknak, penészeknek, élesztőgombáknak kitűnő tápanyaga, s éppen ezért, ha a moslék csak néhány óráig is áll, benne a tejsavas, vajsavas erjedés megindul, s a moslék megsavanyodik. A savanyu moslék pedig a legkedvezőbb esetben is hasmenést, vagy kiskofu gyomor- és bélhurutot okoz, de előidézhet dobkört, vagy vemhes teheneknél elvetélést is, s ezért érthető tehát, hogy az ülepítés végett annak a feleltetésével órákig várni nem szabad.

Ha a szervezetre káros baktériumok nem is inficiálnak a moslékot, az ülepítést keresztülvinni még azért sem volna ajánlatos, mert bármily soká tartana is, az a leeresztendő, vagy leöntendő vízben még nagyon sok értékes tápanyag maradna feloldva, ami azután természetesen a hizláló gazda kára lenne.

Hogy 1 mm. feldolgozott gabona után hány ökröt hizlalnak, erre a kérdésre direkt feleletet adni nem lehet. Ez igen sok körülménytől függ. Első sorban is függ a gabona minőségétől és milyenségétől, függ azután attól, hogy a szeszgyártásnál használt különböző anyagok mennyi proteint és zsirt tartalmaznak, mert minél több proteint és zsirt tartalmazott a szeszgyártásra használt nyersanyag, legyen az akár gabona, akár gumós növény, annál értékesebb lesz a moslék, minthogy a szeszgyártásnál csak a szénhidrát-féle anyagokra van szükség s annál több állat lesz egy bizonyos mennyiségű moslékon felhizlalható. Befolyásolja azonban a moslék tápanyagtartalmát a szeszgyártás módja is. Egy részt a keményítőt tartalmazó nyers anyagnak (gabonának, burgonyának) a Hentzében történő szénnyomása, másrészt a czeferézés, de főleg a lepárlás módja, még egy és ugyanazon anyag feldolgozása mellett is más-más összetételű és különböző mennyiségű moslékot eredményezhet, s éppen azért azt határozottan megmondani és számadathoz kötni nem lehet, hogy 1 mm. feldolgozott gabona után származó moslék, mennyi hizóökönek nyújthat elegendő tápanyagot.

Hizó marhával fejenként és naponként maximum 70—75 liter moslékot lehet feleltetni. A nagy szeszgyárosok többnyire egy hektoliter burgonyamoslékot számítanak egy marhára, de ez már pazarlás, mert igen sok tápanyag veszendőbe megy. Burgonyamoslékból kilogramokban kifejezve, 1000 kg. élősulyra 80—100 kg. a maximális napi adag; a mosléksömör veszélye miatt ebből többet etetni nem czélszerű. Tengeri és rozsmoslékból, valamint kevert gabonamoslékból valamivel több is etethető, ámbar az óvatosság itt sem árt s eleinte kevesebbet szabad csak számításba venni. A sok mosléketetés kevés egyéb takarmány, főleg szálal anyagok etetése nélkül, már csak azért sem mondható előnyösnek, mert kevésbé izletes hus és sok vizet tartalmazó lágy zsir keletkezik a bőr alatti és az izomközötti kötőszövetben.

Juskó Géza.

Magyar gazdák vásárcsarnok el-látó szövetkezete.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete október hó 6-án tartotta meg rendkívüli közgyűlését, a mely ugyan a kellő számu részjegyes tag meg nem jelenése miatt határozatképtelen volt, azonban a jelenlevők értekezletté alakulván, a szövetkezet ügyeit részletesen megbeszélést, hogy a legközelebb tartandó újabb közgyűlésen a helyzetnek megfelelő álláspontot foglalhassanak el.

A szövetkezet, a mely két év előtt indult meg, összesen 388 aláírt és befizetett részjeggyel bír, melyek összesen 19.400 frt részjegytőkét képviselnek. A szövetkezet berendezkedése és első üzleti évének eredménye 17.000 frt veszteséggel záródott. A jelenlegi üzletév vesztesége előreláthatólag 5000 frtot fog kitenni. Az első üzletév oly nagy vesztesége természetes magyarázatát leli ezen teljesen új és egyáltalában magában álló intézmény megindulásakor előállott nehézségekben és az üzleti forgalomnak a kezelési költségekkel arányban nem álló fejlődésével: továbbá abban, hogy a vásárcsarnok a kifizető időnél 7 hónappal később nyit meg és hogy a székesfőváros az első évben a szövetkezettel szemben a lehető legnagyobb szűkkeblőséget tanusítván, a helyiségbér aránytalanul nagy tehet rótt a szövetkezetre. Az ideai üzletév azonban, a midőn a forgalom már jelentékenyen (30%-al) emelkedett, a kezelés olcsóbbá tételt és a székesfőváros a múlt évi helyiségbér felét elengedte, jelentékenyen javult, ennek dacára az üzleti bevételék a kezelési költségeit még mindig nem képesek fedezni és ez a forgalom megfelelő emelkedése folytán csak a jövő év végén fogna bekövetkezni.

Ilyen körülmények között az igazgatóság mig egyrészt a fiatal intézmény segélyezése végett a földmivélsügyi miniszteriumhoz fordult, másrészt felvetette a kérdést, vajjon nem volna-e czélszerűbb a szövetkezet felszámolását kimondani és a szövetkezetet teljesen felosztatni. A szövetkezetnek a termelők és a fogyasztók érdekében való fennmaradását ugya földmivélsügyi miniszter, valamint a főváros szükségesnek mondták ki és a főváros ezért a folyó évre a helyiségbér felét elengedte, a földmivélsügyi miniszter pedig a folyó évre 5000 frt államségélyt helyezett kiltatásba arra az esetre, ha a szövetkezet tagjai új üzletrészek jegyzésével, vagy a jegyzett üzletrészeknek megfelelő kétszeres jótállási összegek befizetéséből az év végéig 40.000 frt tőkét hoznak egybe.

Az értekezlet hangulata határozottan a szövetkezet további fentartása mellett nyilatkozott, mert a forgalom növekedése és a kezelési költségek apadása a szövetkezet prosperálására alapot nyújtanak, ha a jelenlegi zavarok a tagok áldozatkészségével és a miniszter támogatásával rendeztetnek. Ezért az értekezlet felkérte az igazgatóságot, hogy szólítsa fel a tagokat, hogy jegyzett üzletrészeik után eső kétszeres jótállási összeget, mely a szövetkezet felszámolása esetén ugy is befizetendő volna — ez év végéig befizessék és amennyiben a tagok erre kellő számban hajlandóságot mutatnak, a jövő közgyűlés a szövetkezet további fentartását mondja ki és a miniszteri segély megnyerése érdekében a kellő lépéseket tegye meg.

A dolog ma tehát úgy áll, hogy a szövetkezeti tagok áldozatkészségén fordul meg első sorban, hogy ezen a kezdett nehézségeivel küzdő, de életképes szövetkezet továbbra is működjen, vagy felszámoljon, mely utóbbi esetben a gazdáknak egy intézménye megszűnvn, a budapesti élelmi piacon továbbra is a régi kizsákmányoló rendszer fog uralkodni. Megvagyunk győződve, hogy a szövetkezet tagjai a saját érdekükben is a felszámolást megfogják akadályozni és módot

nyújtanak a megfelelő kibontakozásra, mert pillanatnyi áldozataik a jövőben a szövetkezet megerősödése esetén busás kamatokat fognak hajtani.

Tenyészállatkiállítás Pankotán.

Vidéki gazdasági egyesületeink működési programjának egyik pontja egy löverseny, vagy egy kiállítás szokott lenni. S ezzel aztán a nagyközönség érdeklődését egy egész évre kimerítik, mert a gazdasági egyesületekkel a vármegyékben nem sokat szoktak törődni. Sajnos, hogy ezt a közömböséget az életrevaló, rendeltetésüknek minden tekintetben megfelelő egyesületek is tapasztalják. Ilyen jelenségeket tapasztalva egyszerűen kell, hogy vezérelje a vezető férfiakat, ha nem csüggedve megtartják a felvett jelszót: előre! Szép érzés, ha a lelkes tevékenységet a közönség részéről elismerés vagy legalább is közreműködés jutalmazza, de még büszkébb lehet sikere az egyesület akkor, ha a közöny jegét megtörve, csüggedés nélkül küzd a jövő reményében.

Az aradi gazdasági egyesület által rendezett pankotai kiállítás ötletéből mondtuk el ezeket. A kiállítás sem méreteire, sem látogatottságára nézve nem felelt meg a várakozásnak. Az egyes községek hirdetés útján voltak értesítve a kiállításról s mégis kevés község volt képviselve, talán mert a községi előjárások nem publikálták a dolgot.

Holott az ilyen kiállítások főként csak a kisgazdák érdekében szoktak rendeztetni, mert van a kisgazdák kezei közt is, különösen magyar marhában, igen figyelemreméltó tenyészanyag.

A kiállítás lovakra, szarvasmarhákra terjeszkedett ki. Sertés az uralkodó betegségek miatt nem volt kiállítható, baromfi pedig nem volt kiállítva.

Legtöbb bejelentés volt a lovaknál s itt ifj. Kintzing János tövisgyeházi birtokos jóságai váltak ki, melyeknek az első díjat itélték. Szép lovai voltak Dávid Imre és Sipos János pécskai lakosoknak amaz az első, utóbbi a második pénzdíjat nyerte. Harmadik díjat Fritz Péter aradi, negyediket Dávid Imre, ötödiket Horváth András varsándi gazdák lovai nyerték el. A 3 éves kanczacsikóért ifj. Kintzing János nyerte az első díjat, illetve erről lemondva, arany oklevelet, a második díjat Kaufmann Ignác pankotai birtokos, harmadikat Popescu János agrisi birtokos nyerte, amaz az ezüst, utóbbi a bronz oklevelet. Pénzdíjből az első és második díjat Sipos István pécskai, a harmadikat Merk Gáspár szent-annai, negyediket Dávid Imre pécskai gazda lova vitte el. Méncsikó díjazásban nem részesült. Versenyen kívül a pankotai uradalom mintegy 30 darab kanczát vezetettett elő, melyek arról tettek bizonyosságot, hogy az uradalom kezében becses tenyészanyag van, s szakszerű kezelésük jeles kezében van letéve.

A szarvasmarhakiállítás gyéreb volt, a pankotai uradalom és ifjabb Kintzing János nagybirtokos állítottak ki kollektív csoportot; mindenik tenyészet a magyar szarvasmarha becses anyaga. Gyönyörűek voltak az uradalom Huszár és Gondos 2 éves bikái, kitüntek erős csontozatukkal és öblösségükkel. Tehenei és választott borjai szép látványt nyújtottak a szemlélőnek.

Az uradalom által kiállított 6 darab pinzgau-i üszője és 2 darab bikája mint korrekt fejlettségű tenyészanyag osztatlan elismerésben részesült; Vály intézőnek 2 éves inthali üszője külemtani kiválóságával tünt föl. Mindkét kiállító diszoklevelet nyert.

Sertés kiállítás sem volt, hanem a bírálóbizottságnak bő alkalma volt a hires pankotai sertésekben gyönyörködni, a központi gazdasági hizláló telepen beállított hizókban.

A biralmi eredmény kihirdetése után a rendezőség és számos érdeklődő, élükön gróf Zselénski Róberttel megsemmisítették az uradalmi ménest és ojtványtelepet, ahol bő alkalma volt az érdeklődőknek az uradalomban folytatott racionális gazdálkodásról meggyőződni.

Szemle végeztével a hercegi kastélyban gazdag lakoma várta a vendégeket, ahol a házigazda szerepét vivő Tagányi jószágkormányzó első felköszöntőjét az egyesület kiváló elnöke Zselénski Róbert grófra mondta.

Cs.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

377. kérdés. Burgonyatermésünk — tekintettel az alacsony árakra — nem nagy kilátással lesz elhelyezhető, kérdem tehát ebből kifolyólag t. gazdátársaimat, minő eredménnyel lehetne ezt a hízalásra használni?

Hogyan szokták előkészíteni, mekkora lehet a fejenkénti adag s a hízalás mely szakában adandó, tekintettel, hogy a hízalást rendszeren első osztályu sarju és lóherszénával, takarmányrépával és az utolsó negyedben adandó fejenként 8 literig felvihető tengeri-darával szoktuk eszközölni?

Gernyeszeg.

Sz. K.

378. kérdés. Szíves felvilágosítást kérnék a következőkre nézve: Ez évben kísérletképen vetettem egy kat. hold olasz seprőczirot, s igen szépen sikerült, mi arra indít, hogy jövőben többet termeljek. Szakál nagysága $\frac{2}{4}$ része legalább 75—80 cm. hosszú, $\frac{1}{4}$ része legalább 60—70 cm. hosszú, $\frac{1}{4}$ része legalább 50 cm. hosszú, miután még nem adtam el, sem nem hallottam mi az eladási ára, kérdem érdemes-e gyárossal több évre szerződni s mily feltételek mellett?

A magja mire használható fel? Középkorban levő kereskedő arra ösztönöz, hogy házilag csináljak belőle seprőt s ő átveszi 12—20 krig darabját, most az a kérdés merül fel, melyik lesz előnyösebb, eladni a nyers-terményt vagy feldolgozni? Ha az utóbbi, ugy arra is kérnék felvilágosítást, hogy búkkfa vagy fenyőnyelet hol lehetne beszerezni s mily árban?

Ha netalán a feldolgozás mellett kellene állást foglalnom, ugy mindenesetre egy ahhoz érto tanult emberre lenne szükségem legalább addig, mig eselédeinket betanítja.

Milyen feltételek mellett s hol kapható ilyen ember?

Csészóra.

P. P.

379. kérdés. Hízó marháinkat eddig tengeri szárazmoslékkal hízaltuk, mely cikket egy budapesti nagyobb szeszgyárból vásároltuk.

Utóbbi napokban ajánlatot kaptunk egy másik gyártól, mely szárazmoslék mellett sajtolt élesztőt is gyárt, a moslékot sokkal olcsóbban számította.

Ezen számítási különletet az első gyárosnak tudtára adtuk, ki azzal védekezett, hogy a két szárazmoslék között nagy a tápkülönbség.

Kérjük tehát a tek. szerkesztőség abbeli szíves felvilágosítását, mennyivel több a táp-értéke a tengeri-szárazmosléknak oly tengeri-moslékkal szemben, mely mellett még sajtolt élesztő is gyártatik?

Sz. J.

Feleletek.

Hízalás burgonyával. (Felelet a 377. sz. kérdésre.) A burgonyát éppenny mint a takarmányrépát, a marháizalás mindhárom időszakában főtakarmány gyanánt lehet felhasználni. A répát a hízalás céljaira ugyan megfelelőbbnek tartják, mert természetszerűbb

és izletesebb, de meg több vizet is tartalmaz, mint a burgonya, de a burgonyában ismét több értékes tápanyag foglaltatik, ugy hogy a hízalásnál majdnem teljesen képes a répát helyettesíteni. A marháival etethető maximális burgonyaadag 1000 kg. élősulyra számítva a hízóknál 50 kg. a fejenkénti adag, tehát 22—25 kg. naponként kétszer vagy háromszor etetve.

A szarvasmarha a nyers burgonyát felaprítva éppenny kihasználja és éppenny könnyen megemészti, mint a főtt vagy párolt burgonyát.

Ajánlatos azonban, hogy a takarmánykeverék elkészítése alkalmával, a burgonya $\frac{1}{4}$ annyi szalmaszeccskával kevertessék. A szeccska az állatokat tartósabb rágásra ösztönzi, miáltal a szájban több nyál választatik el, ami a burgonya keményítőtartalmának megemésztéséhez szükséges. A hízómarha azonban néha jobban hízik a főtt vagy párolt burgonyától s azért különösen akkor, ha a hízók nagyobb mennyiségű burgonyát kapnak, a burgonyának ilyen uton-módon való előkészítése célirányosnak látszik. A gyakorlatban azonban csak ott lehet keresztülvinni, ahol a főzésre vagy párolásra szükséges meleg már minden külön költség nélkül rendelkezésre áll, mert pusztán a hízómarhák takarmányának (burgonyájának) gőzölése, a hízalás jövedelmezőségét teheti kockára.

J. G.

Seprőczirok értékesítése. (Felelet a 378. sz. kérdésre.) Magyarországon annyi seprőgyár van, hogy már nem érdemes seprőt dolgoztatni, mivel Budapestről az 1-es számú seprük százát 9 ftért házhoz szállítják, Prágába vagy Bécsbe pedig 12 ftért bérmentve. Anyira pang ez az üzlet, hogy p. o. Tombácz és társa Szegeden, Szobotka Testvérek Szegeden, Rosenberg Jakab Orosházán, Lustig A. Alberti-Irsán, Gura Arokszálláson, Wirowat Bellyén és még mások felhagytak a gyártással. Én magam is, aki 1874 óta dolgoztattam, felhagytam, mert a czirokat drága, készpénzért kell venni, ugyszintén a nyelek, drót, spárta, a munkabér mind készpénzért szerzendők be, az árut pedig hitelezni kell. Házilag még drágább. Buamá intéző ur Kigyóson, Emperl tisztartó ur Békésen kísérletileg feldolgoztatták a czirokat, 7 krba került egy seprő czirok nélkül és most 6 krt kapnak, vagyis igénynek érte. Sokkal jobb, ha az illető a czirot eladja. Ha szerződni akar, 10 frtjával métermázsánként szerződnie vele, mert én az idén is már vagy 3000 métermázsát vettem és sokkal többet fizettem, mint az idevaló gyárosok. Többet adhatok, ha az illető a czirot mesterségesen szárítja és 3 osztályban szortirozza, ugy mint p. o. a Wenkheim grófok vagy Ehrlich S. és H. Pa.-Wenkheim, Fegyverneken, Nagy-Terennén, Nagy-Özön, Bieleben, Mokrinban és sok más helyen 8—9 frtjával adnak czirok-szakált.

Mivel az illető csak 1 holdat természetett, az értékesítés nagyon bajos, mert drága a szállítási díj, ha legalább egy waggonnal volna, de azért próbaként megvenném tőle a czirokat. Kérdéstevő ur tudakozódjon Ehrlich S. és H.-nál (P.-Wenkheim, Fegyvernek pályaudvaron) kik 100 holdat vetettek és 10 frtjával szerződtek; vagy gróf Almássy urnál Pa.-Poó, ki 11 frtjával szerződött; vagy Csorvason gróf Wenkheim urnál, ki szintén 120 holdat 3 osztályban 9—10 és 12 frtjával adott el, ugy hogy a czirok átlag 10 ft 75 krban értékesül. Ha a kérdéstevő mégis akarna seprőt gyártatni, szívesen ajánlok neki munkást és gépet.

Ungar Manó.

Szárított tengerimoslék tápértéke. (Felelet a 379. sz. kérdésre.) A szakirodalomban nincs adat arra nézve, hogy a sajtolt élesztőt készítő szeszgyárak által előállított szárított tengerimoslék kevésbé képezne értékes erőtakarmányt, mint oly szeszgyáraké, amelyek élesztőt nem készítenek. Tekintetbe véve a

két szeszfőzési eljárást, nincs is indoka annak, hogy a szárított moslék különböző legyen. Ezen különbséget csakis a nyers anyag különböző vegyi összetétele, a tengeri és zöldmaláta beczefrészési aránya, a szárítókészülék más szerkezete adja. Lehet azonban az is, — amit valószínűnek tartok, — hogy az élesztő szeszgyár rozstot is czezfréz be, s a szárított rozsmoslék gyakran kevesebb tápértékkel bír, mint a szárított tengerimoslék. Ha nagyobb mennyiségű szárított moslék vételéről van szó, ugy azt tanácslom kérdéstevő urnak, küldjön be mindkét szárított moslékból valamelyik vegykísérleti állomáshoz (Budapest, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Keszthely, Magyar-Óvár) egy-egy kilogrammnyi mintát, vizsgáltsa meg azokat tápanyagtartalmukra, s ezeket ismerve azután könnyen kiszámítható, melyik gyár moslékja éri meg jobban az árát. A vizsgálat díja 12 frtot tesz ki.

— a — a.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1455
Békésmegye a munkások érdekében.	1456
Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetezete.	1461
Tenyészállatkiállítás Pankotán. Cs.	1461
Tárca.	
A Gerzson kacsája. B. B.	1456
Növénytermelés.	
A XII dik országos sörárpa-kiállítás. Kerpely Kálmán.	1457
Az idegen buza termeléséről. Cserháti Sándor.	1458
Szőlőszet, Kertészet.	
Almabor készítése. — c. — d.	1459
Allategészségügy.	
Sertésbetegségeinkről. Krenedits Ferencz.	1460
Hízalás moslékkal. Jaskó Géza.	1460
Levélszekrény.	1462
Vegyések.	1462
Kereskedelem, tőzsde.	1465
Budapesti gabonátőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszüzlet. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. Ingatlanok árverései (20000 frt becsárteken felül).	1466
Szerkesztői üzenetek.	1466

Az OMGE. egyesületi tanácsa f. hó 5-én tartotta a nyári szünet után első rendes havi ülést gróf Desseffy Aurél elnökle alatt. A tanács az igazgató-választmányynak javasolni fogja, hogy az egyesület nevében Erzsébet királyné szobrára 300 koronát adományozzon. A királyné szobrára való adakozás céljából gyűlöiv lesz letéve az egyesület igazgatóságánál. Az elnök fájdalommal emlékezett meg Bethlen András gróf egyesületi alelnök elhunytáról s jelenti, hogy az egyesület a temetésen küldöttségileg képviseltette magát s kosszorut helyeztetett el a ravatalra. A tanács hozzájárult elnök azon javaslatához, hogy az özvegyhez a választmány részvétlívratot intézzen s hogy az elhunyt fölött a közgyűlésen emlékszed mondassék, melynek megtartására Miklós Ödön választmányi tag fog felkérteni. Id. Wodiáner Albert báró az OMGE.-nek céljai előmozdítására 2000 frtot hagyományozott s felkérte az egyesületet a gazdatisztjei részére létesített nyugdíj-

alap kezelését átvegye oly feltétellel, hogy a nyugdíjalap, rendeltetésének be-
töltésével az OMGE. tulajdonába menjen
át. A nyugdíjalap értékpapírosokban 54
ezer forintot tesz ki. A tanács elhatá-
rozta, hogy az alapítvány kezelését ma-
gára vállalja s hogy az elhunyt emléké-
nek méltó megőrkítésére javaslatot fog
tenni a választmánynak. A Magyar Mező-
gazdák Szövetkezete és a „Hangya“ fel-
kérte az egyesületet, hogy igazgató-vá-
lasztmányába 2—2 tagot delegáljon. A
tanács az előbbibe *Bujanovics* Sándort
és *Rubinek* Gyulát, az utóbbiba *Buja-
novics* S. és *Forster* Gézát küldötte ki
s javaslatba hozza az igazgató-választ-
mánynak, hogy az egyesület mindkét
szövetkezetenél 1000—1000 frt értékű
üzletrészt jegyezzen. Hasonlóképp javas-
latba hozta, hogy az 1898. évi XXIII. t.-cz.
alapján létesített gazdasági és ipari szö-
vetkezet támogatása céljából az egye-
sület 5 üzletrészt jegyezzen 5000 ko-
rona értékben. A *Festetics* György gróf-
nak emelendő szoborra agyűjtést a szo-
bor-bizottság már szeptember hó folya-
mán akarta megindítani, azonban a ki-
rállyné gyászos elhunytja s a neki eme-
lendő szoborra megindított országos
gyűjtés folytán nem tartotta időszerűnek
ugyan ezen időben megindítani a gyűj-
tést s azt bizonytalan időre elhalasztotta.
A tanács határozata szerint a gyűjtés
október hó végén fog megindítani. Több
kisebb ügynek elintézése után az ülés
véget ért.

Gyümölcsök értékesítése. Többen fordul-
tak hozzánk azzal a kérdéssel, hogy gyümölcs-
termésüket, különösen téli alma és körte kész-
letüket hol s mily módon értékesíthetik. E
tekintetben *Molnár* István, országos gyümölcs-
észeti miniszteri biztos ur szives volt az
általános tájékoztatást megadni, melyet sok
gyümölcstermelőre kiható érdekességénél fogva
alább közlünk. Az alma- és szilvatermés az
idén oly óriási mérvet öltött, hogy azt érté-
kesíteni felette nehéz, annál is inkább, mert
mint éppen most a gráci gyümölcsvásáron
látni lehetett, Styriában és Ausztria egyéb
tartományában is igen nagy volt az idén az
almatermés. Csakis Porosz-Szilézia azon egye-
düli tartomány, hol az idén semmi termés
volt. Célzerű lenne tehát, ha az eladó téli
gyümölcsből nagyobb készlet fölött rendelkezők a
következő kereskedőkhöz fordulnának Breslauba
ajánlatukkal és esetleg mintáikkal: 1. Ernst
Hugó Röhl: Hamburg. 2. Jakob Sperber:
Breslau, Graupen-Strasse 46. 3. Carl Sowa:
Breslau, Trautenzienplatz 9. 4. S. Sternberg:
Breslau, Kensch-Strasse 63. 5. W. Schicht:
Breslau, Schweiditzer-Strasse 51. 6. Carl &
Erich Schreider: Breslau, Schweiditzer-Strasse
13 15. 7. E. Hilscher (51.): Breslau, Kensch-
Strasse 60 61. Ezenkívül be lehet küldeni a
budapesti központi vásárcsarnokba (IX. ker.
Vámház-tér), a hatósági közvetítők címére
eladás végett. Beküldhetnek a termésből az
országos gyümölcsészeti miniszteri biztoshoz
(földmivelségi miniszterium) fajtánként 2—2
drbot mintául és közölik fajtánként a készle-
tet. Természetes, hogy az eladandó készle-

teknek a mintával teljesen egyezniök kell ugy
fajra, mint nagyságra nézve is.

XI. őszi luxulóvásár. A „Köztelek“ leg-
utóbbi számában megemlékeztünk már arról,
hogy az idei őszi luxulóvásár eredménye, az
első két nap forgalmából ítélve, nem volt ki-
elégítő. Ez előre látható volt azért, mert a
privát lovak forgalmára rendkívül békítőlag
hatott azon körülmény, hogy a vásár mind-
három napján az állami lovak elővezetése és
árverezése érdekében lefoglaltatott a pálya egy
része s ennek következtében a magántulajdo-
nosok lovainak bemutatása oly helyre szorítat-
tatott, hol azokat a vevők jóformán észre sem
vehették és a lovak jármódképessége sem ér-
vényesülhetett. Az állami lovak két napig tartó
árverezése pedig a vevőközöniséget nagyon el-
vonta a privátlovak vásárlásától. Ez a körü-
lmény okvetlenül kívánatosá teszi, hogy a jö-
vőben rendezendő őszi luxulóvásárokon a
magántenyésztők lovainak értékesítését a mos-
tanihoz hasonló eljárással lehetetlenné ne te-
gyék s az illetékes tényezők kell hogy be-
lássák, miszerint az állami és magánlovak
egy vásárra való összezúfolása az értékesítés
szempontjából kerülendő. A luxulóvásárok
korántsem helyezhetők egy sorba a többi or-
szágos és heti lóvásárokkal s kívánatos, hogy
a vásárok ne kötéssenek előre meghatározott
terminusokhoz, sőt szükséges, hogy azok tar-
tama a körülményekhez képest kibővíthető is
legyen. A vásárra bejelentett 249 drb ló közül
236 drb hozatott fel. Eladatott összesen 57
drb 25.700 frt értékben, vagyis a felhozott
anyag 26 százaléka. E tagadhatatlanul kedvező-
tlen eredménynek egyik oka az, melyre az
előbbieken is rámutattunk, de részben oka az
is, hogy a felhozott anyag minősége jóval
elmaradt a tavaszi luxulóvásárookra felhozott
lovak minőségéhez képest.

**A magyar gazdatisztek és erdőtisztek
országos egyesülete** f. hó 6-án igazgató-
választmányi ülést tartott *Máday* Izidor min-
tanácsos, egyes. alelnök elnöke alatt. A
nagyérdű tagdíjhátralékok behajtása céljá-
ból a választmány utasította az ügyvezető-
séget, hogy azok befizetését a legerélyesebben
szorgalmazza s hogy a több év óta tagdíjait
be nem fizetett tagok az egyesületi ügyész
által szólítottassanak fel kötelezettségük telje-
sítésére. *Jeszenszky* Pál ügyvezető megokolt
indítványt terjesztett be a gazdasági szakkép-
zettségnek az öt megillető törvényes elismerés
és a gazdatiszti kvalifikációnak törvényhozási
uton való szabályozása érdekében, javasolva,
hogy a gazdatisztek egyesülete a gazdasági
egyesületek országos szövetségével együttesen
feliratlag kérelmezzék ezt a kormánytól.
Miután azonban megbízható értesülés szerint
a földmivelségi miniszteriumban az elő-
készítő munkálatok már folynak e tárgyban s
a gazdatiszti kvalifikáció törvényhozási uton
való szabályozása érdekében a miniszter még
ez év folyamán szaktanácskozmányt akar tar-
tani, a választmány egyelőre várakozó állás-
pontot határozott elfoglalni s felterjesztés
intézését ily körülmények között mellőzendő-
nek véleményezte. A választmányi ülést követő-
leg a mezőgazdasággal és erdészettel foglalko-
zók nyugdíjintézetének igazgatósága tartott ülést,
s a tervbe vett nyugdíjszövetség előkészítése s
alapszabályainak megvitatása céljából bizott-
ságot küldött ki.

Gyümölcsvásár Marosvásárhelytől. A
marostordavármegyei gazd. egyet által okt.
12-től 17-ig rendezett általános gazdasági ki-
állítás gyümölcsös csoportja egyesíteni fogja ma-
gába az erdélyi részek csaknem összes vár-
megyéinek ezidőszerinti nemes gyümölcsfajta-
it. Két hosszú állvány, 14 lépcsőfokán, csaknem
1000 tányérban 100 faj alma, 50 faj körte,
40 faj szőlő, szilva és barack inyesiklandozó
pompája párját ritkító látványt fog nyújtani.
Mintegy 20 ezer métermázsza gyümölcs van

eladásra bejelentve s így gyümölcskereske-
dőinknek a legkedvezőbb alkalom kínálkozik,
hogy szükségleteiket a dus választékból be-
szerezhessek. Felhívjuk a kereskedők figyelmét,
az országban ezen évben páratlanul ígérekző
gyümölcskiállításra és vásárra s reméljük is,
hogy aki csak ismeri az erdélyi gyümölcs za-
matját, az nem fogja elmulasztani az alkalmat,
hogy bevásárlás céljából a marosvásár-
helyi kiállítást meglátogassa.

Tenyészállatok árverése Bábólnán. A
bábólnai m. kir. állami ménésbirtok tiszta vérű
simmenthali tehenészből származó 15 darab
fiatal tenyészbika és 16 darab számfeletti elő-
hasi üsző lesz folyó évi október hó 20-án dél-
után 1 órakor a kis-bábólnai majorban meg-
tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígéro-
nek eladva. Ugyanezen alkalommal s ugyancsak
a kisbábólnai majorban lesz a kisbéri m. kir.
áll. ménésbirtok tulajdonát képező simmenthali
tehenészből 10 darab fiatal tenyészbika is
elárverezve. Előzetes bejelentésre kocsik rendel-
kezésére fognak állni az árverés napján az
ácsi (m. á. v.) és a nagy-igmádi (déli vasut)
állomásokon. Posta- és távirda-állomás: Báb-
olna-Pusztá. Az árverés alá kerülő állatok
leírása, az árverési feltételekkel együtt meg-
kapható a bábólnai m. kir. állami ménésbirtok
igazgatóságától.

Harc a szeptemberi buza ellen. A
Duna apadása s a megakadt gabonaszállítás
miatt vereséget szenvedett kontremínörök
hir szerint mozgalmat indítottak a börczén,
hogy a jövőben a szeptemberi határidő töröl-
tessék a föld színéről s csakis őszi, illetőleg
októberi szállítási ügyletek kötéssenek. Epp
így a márciusi határidőt is áprilusra óhajta-
tanák eltolni. A tendenciája ennek a mozga-
lomnak nagyon is világos s nem egyéb,
minthogy a román buza a jövőben a spekulá-
ciózók még biztosabb eszköze legyen. Mert
miként az idej példája mutatja, a Duna
szeptemberben nagyon megbizhatatlan és a
gazdák sem elég balekek többé, hogy a kicsé-
pelt életet ész nélkül a piacra dobálják.
Szóval a szeptember jegye alatt igen könnyen
berekedhet a baisserek hadviselése. Lám most
is, a hajójáratok nagyobb részben, épp a
legfőbb évadon szüneteltek s nebántság virággá
vált a román buza, a melyet már szinte a
markuk között éreztek. Tantalusz gyötrelme
mi lehet ahhoz képest, hogy a nagy felmondá-
sok után néhány napra 100 hajórakomány ró-
mán buza indult a Dunán fellelé s mint hir-
lik, a romániai partí állomásokon óriási meny-
nyiségű gabona van felállítva továbbszállítás
végett! S mindez oly későn. Ennyi botlás Szept-
ember részéről elég volt ahhoz, hogy ellenök
forduljon a baisserek gyűlölete s a spekulá-
ciónak alkalmasabb terminusa után áhitozza-
nak. A mozgalom különben nem olyan veszé-
lyes csupán, arra vagyunk kuriózusak, meddig
engedik nőni a tőzsdén ezt a füvet?

Ötven szövetkezet Nyitra megyében. A
Nyitra megyei Gazdasági Egyesület mult va-
sárnap Ghymesen és Kolonban alakított hitel-
szövetkezeteket. Ghymesen elnök lett Hevesey
István körjegyző, helyettes elnök és pénztáros
Puchovszky István földmives gazda, könyvelő
Bereczky Boldizsár állami tanító. Kolonban
elnök lett Fülöp László plébános, helyettes el-
nök és pénztáros Brat Tamás, könyvelő Bau-
mann Hugó tanító. A nyitra megyei szövetke-
zetek száma ezekkel 50-re szaporodott s ennek
folytán most már a vármegyei központra is
nagy szükség van. A központi szövetkezet
alapszabálytervezete már elkészült s a pénteki
igazgató választmányi ülésen fog tárgyalatni.
A tervezet tárgyalásához az érdeklődőket ez
uton is meghívja az egyesület. Az alakuló
közgyűlés még október hóban megtartatik,
ehhez gróf Károlyi Sándort a szövetkezeti
mozgalom vezérét is meghívják s vele együtt
még többeket is a gazdamozgalmak kitünőségei
közül.

A m. kir. állatorvosi akadémia kebelében fennálló „Állatorvostanhallgatók Köre” f. hó 2-án tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés tárgyat a kör tisztviselőinek megválasztása képezte. A kör elnökül egyhangulag Kovarik Károly IV. éves akad. hallgató, al-elnökül pedig Jung Emil III. éves akad. hallgató választott meg. A tisztikart a következő akad. hallgatókból alakították meg: főtitkár Kohn Izidor, főjegyző Jakóts Bertalan, főkönyvtárnok Löwy Dezső, főpénztárnok Burgits Tivadar, IV. éves háznagyok Árpád Gyula és Láng János, ellenőr Tergina Péter, altitkár Balázs Károly, alkönyvtárnok Woves Frigyes, aljegyző Pauer Ferencz. A közgyűlés a tisztikar megalakítása után a kör választmányi-tagjait választotta meg, számszerint tizenkettőt. A kör tiszteletbeli elnökségét ez évben is dr. Rátz István akad. tanár vállalta el.

Mezőgazdaság tanítása az elemi iskolákban. A francziák már régóta szükségét érzik annak, hogy elemi iskoláikban a zsenge ifjúság figyelmébe a mezőgazdasági fogalmak iránt felköltessék. A gyermekbe oltott mezőgazdaság szeretete a földmives gyermeket a röghöz fűzi s idővel jó földmivest alkot belőle. Ezt bizonyították tavaly hosszasan a francia parlamentben, midőn felszólítottuk a kormányt, hogy minden képzhető segédeszközzel járuljon oda, hogy az elemi iskolákban oktatott gazdasági tananyagból értesse el a legszerencsésebb eredményeket, melyeket abból csak várni lehet. El kell ismerni, miszerint a közoktatásügyi miniszteriumban el is követték mindent, hogy a parlamentben kifejezésre jutott óhajlás teljesüljön. A gyermekekkel a mezőgazdaság tananyagát, az A, B, C fogalmainak megismerésével egyidejűleg, a legváltozatosabb alakban ismertették, a polgári iskolák végzésével még dióhéjba foglalt gyakorlati gazdasági kurzust is végeztek a növendékekkel. Azon tanítók között pedig, kiknek sikerült növendékeikkel a legjobb gazdasági vizsgákat letétni, pénzdíjakat osztott ki a minisztérium. A közoktatási miniszternek ugyanis 10,000 franknyi alap van évenként rendelkezésre bocsátva, melyet oly tanítók közt osztat szét, kiknek tanítványai értelmileg s gyakorlatilag kiválnak gazdasági tudásukkal. A földmivelési miniszter meg a maga részéről az ily tanítóknak arany, ezüst és bronzérmeket osztat ki. Most az illetékes körök azt kezdik belátni, miszerint az az alap, mely a miniszterek rendelkezésére áll, hogy vele a tanítók buzgóságát jutalmazták; nincs arányban az elérendő cél fontosságával. E célból hangok emelkednek, hogy az alapot törvényhozás útján megkészserezzék. Mindenfelé azt hiszik, hogy az e célra kiadott állami segély a jövőben csak haszonnal térül meg, ha mentől több tanuló gyermekéveiben magábaszedte a föld szeretetének érzelmét.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság üzletvezető igazgatósága közhírré teszi, hogy a Tiszán kis víz miatt megszüntetett szolnoki hajójáratát f. hó 8-án ismét megindítja. Első menet lefelé október 8-án, felfelé október hó 9-én lesz.

Örléskikészítési forgalmunk. Ez évi augusztus hóban az előjegyzési eljárás mellett behozott buza mennyisége a tavalyi 49,327 mm.-val szemben 41,954 mm., az év első hét hónapjában pedig az 859,511 mm., a múlt évben 448,404 mm. volt, miből látni való, hogy ez évben a behozatal nagyon föllendült. A visszkivitt búzalisztnél augusztus hóban némi emelkedés mutatkozik, nevezetesen a tavalyi 33,149 mm-val szemben az idén 52,669 mm-t vittünk ki, ellenben az év első hét hónapját tekintve, lényeges esökkenést észlelhetünk, mert a tavalyi 497,136 mm-val szemben az idej ki-

vitel mennyisége csak 275,753 mm. volt. Egyéb gabonaneműek augusztus hó folyamán előjegyzésben nem szerepeltek és a visszkivitt örlemények forgalma is csekélyebb mérveket öltött.

A mezőgazdasági gépek bevétele Oroszországba. A Párisban nemrég megalakult keleti kereskedelmi társaság most főleg oda irányítja törekvését, hogy a francia gyártmányú gépeknek s eszközöknek mennél tágabb piacát lelje Oroszországban. Tekintve, hogy az orosz mezőgazdasági viszonyok a legutóbbi időben oly hatalmas arányban fejlődnek, a birodalom egész területére vámentesen eresztenek be a mezőgazdaságok részére szükséges gépek s eszközök. Már most a jelzett társaság minden törekvését arra fordítja, hogy a kedvezményből a francia gépipar számára lehető nagy hasznot biztosítson. A hazai gyárosokat ingyen látja el a szükséges tudnivalókkal, s hogy ezt elérhesse, Pétervárott saját e célra berendezett ügynökséget állította fel. A francia gépgyárosokat most arra biztatja, hogy mentől gazdagabb depót létesítsenek az orosz központokban s legmesszebb menő hitelek nyújtásával igyekezzenek a többi nemzetek hasontermészetű versengésétől szabadulni, ilyformán biztosra vehetik, hogy a gépekre szoruló orosz mezőgazdaságot egyedül maguk fogják kiszolgáltatni. A vételek előlegnyújtás, s évi részletfizetésre eszközölnének 5-6% megtérítése mellett. A szentpétervári gazd. egyesületek meleg támogatásukat helyezték a francziáknak kiállításba, melyek azt a nézetüket fejezték ki, hogy ha a francziák ezidőszert indítják meg akciójokat, a sikerről előre is biztosítva lehetnek.

Külforgalmunk augusztus havában. A m. kir. központi statisztikai hivatal által szerkesztett Statisztikai Havi Közlemények legújabb füzetében közölt adatok szerint a magyar korona országainak külkereskedelmi forgalma ez évi augusztus hónapban 7,917,200 mm. és 525,450 darab volt, mely mennyiségből 3,496,009 mm. és 23,745 darab a behozatalra, 4,421,191 mm. és 501,705 darab pedig a kivitellel esett. Ezen adatokat az 1897. év megfelelő hónapjának adataival szembeállítva, az látjuk, hogy az idén a súly szerint kimutatott áruknál ugy a behozatal, mint a kivitel jelentékenyen nagyobb volt és pedig a behozatal mintegy 255 ezer, a kivitel pedig 421 ezer mm.-val. Ellenben a darabszám szerint kimutatott áruk forgalma tavaly augusztus havában volt nagyobb. Az első év hét hónapját tekintve az idej forgalom alakulása nagyon kedvezőtlen, miután a behozatalnál észlelhető 47 millió mm.-nyi emelkedéssel kapcsolatban a kivitelnél 3-4 millió mm.-t tevő csökkenés mutatkozik. Ezen kedvezőtlen alakulás főként a gabonaneműek behozatalának nagymérvű emelkedése s ugyanott a kivitel nagy apadása idézi elő: míg ugyanis az előző év első hét hónapjában 14 millió mm. behozattal szemben a kivitel mennyisége 142 millió mm. volt, addig a folyó év megfelelő időszakában 54 millió mm. gabonát hoztunk be s csak 9 millió mm.-t exportáltunk. Behozattalunkban ez év augusztus havában legnagyobb mennyiségekkel a többek között a kukorica (265,192), buza (111,048) és bor (36,039) szerepelnek. Kivitelünk legfontosabb cikkeinél, a gabonaneműeknél, ellentétben az év első hét hónapjára vonatkozó eredményekkel, a forgalom ez évi augusztus havában élénkebb volt, mint 1897. augusztus hónapban. Így a buzakivitel növekedett mintegy 122 ezer, a rozskivitel 78 ezer, a zabkivitel 91 ezer mm.-val s a lisztnél is mutatkozik némi csekély növekedés

Stassfurti KAINIT-ot

teljes kocsirakományokban, közvetlen kisebb mennyiségekben

budapesti raktárából

legjuttányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és YEGYI IPAR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN,

V. KER. VÁCZI-KÖRUT 21. SZÁM.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapju-ankenziókra,

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg. Az ankeziókra felkötött és „Gyapjuárverési válat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen rakározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Amerikai mezőgazdaság

Irta:

SZILASSY ZOLTÁN

az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.

A 352 oldalas, finom papírra nyomott, 102 képpel díszített munka

boltí ára 4 forint;

O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői

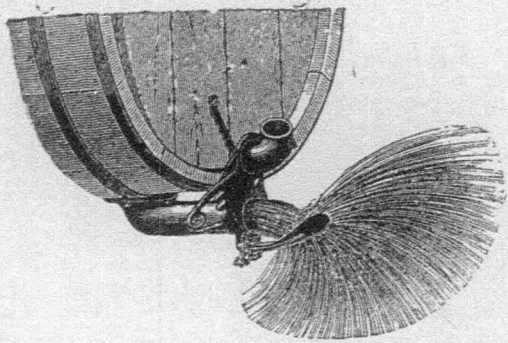
3 frt 50 kr.

kedvezményes áron rendelhetik meg

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Trágyalé-szórócsapok

I. sz. a hordó aljára erősíthető, darabonként frt 8.—
II. sz. a hordó ajtóra erősíthető, darabonként frt 7.—

Legjobb minőségű

kékgalicz buzapácsolásra

100 kilogrammonként 24 frt.

Mintákkal készséggel szolgál

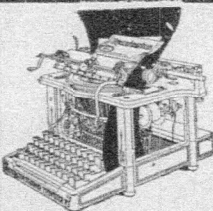
Schottola Ernő

Főüzlet: **Budapest.** Gyár:

VI., Andrassy-ut 2. VI., Révay-utca 16.
(Foncière-palota).

Sürgönyezim: SCHOTTOLA, BUDAPEST.

**„REMINGTON“
IRÓGÉPEK
VILÁGHIRŰEK.**

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI
magy. kir. miniszter

Kivonat a
Hivatalos Közlönyből.

„A vallás és közoktatás-
ügyi magy. kir. miniszter a
Remington írógépet (kapható
Glogowski és Társa budapesti cégénél Erzsébet-tér
16. sz.) az általi és egyáltalában a hazai taníté-
szetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

**Festékpárna mellőzve. — 4-szeres billen-
tyű 8-szoros helyett. — Legfinomabb
acélszerkezet. — Közismert nagy tartós-
ság. — Központi vezetékek nélkül. — Tel-
jes magyar és német billentyűzet. — Min-
den betűnek csak 1 billentyűje. — Leg-
nagyobb sokszorosító képességgel.**

A REMINGTONT nagy sikerrel használják.
A magyar bosnyák, horvát, osztrák, francia, angol
ország és az amerikai kormányok. — A magy. kir. bel-, a
földmívelés-, az igazság-, a honvédelmi-, és a vallás- és
közoktatásügyi miniszteriumok. — Fiumei kormányzóság,
Magyar parlament. — Magy. kir. Államvasutak igaz-
gatósága, M. kir. Államvasutak üzemeltetőség, — M.
kir. Államvasutak gépgyára, — Magyar Államias hitel-
bank, — Ganz és Társa, — Budapesti székességyváros, Kir.
tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igaz-
gatósága, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége
Bpest. Róó Jenő püspöki urad. bérő Veszprém. Dr.
Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest, —
Győri püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. Államv.
társ. urad. igazg. Budapest. Zichy Nándor
gróf urad. számvevői hivatala Bpest., I. Krisztina-u.
22. M. kir. Állami jószágigazgatóság Arad.

Továbbá számtalan pénzügyvezetőnél, gyárban, kereskedők-
nél, iparkamráknál, ügyvédekknél, megyéknél, városoknál,
közjegyzőknél, orvósoknál, főknél, tanároknál, isko-
láknál, uradalmaiknál stb. stb.

Remington írógépet kívánatra vételkötelezettség
nélkül küldünk saját költsé-
günkre az ország bármely részébe díjmentes be-
mutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására
bárhova ugyancsak saját költségünkre küldjük ki
tisztviselőinket — Arjegyék bérmentve és ingyen.

**GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST,
Erzsébet-tér 16.**
Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag
jogosított eladási telepe.

KERESKEDELEM-TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi
cég jelentése.)

Napi jelentés 1898. október 7.

Utolsó jelentésünk óta a buzaüzlet szilárdabb
hangulatot vett fel, minek oka főképp a malmok erősebb
bevásárlási kedve, részben a hozatalok gyengülése. Ma
forgalomba jött mintegy 50,000 mm., mely a malmok
bevásárlása következtében tartott áron kelt el.

Eladatott:

Tiszavidéki:	100 mm.	81 kg frt	9.95	3 óra
	200 "	81 "	9.95	" "
	100 "	80 "	9.95	" "
	100 "	79 "	9.95	" "
	100 "	80 "	9.90	" "
	100 "	79 "	9.90	" "
	100 "	79 "	9.85	" "
	100 "	79 "	9.80	" "
	100 "	78 "	9.75	" "
	100 "	78 "	9.65	" "
	100 "	78 "	9.80	" "
	100 "	77 "	9.65	" "
Pestvidéki:	100 "	79 "	9.90	" "
	100 "	79 "	9.85	" "
	100 "	78 "	9.70	" "
	100 mm.	78 kg frt	9.55	3 óra
	600 "	77 "	9.77	" "
Fehérmegyei:	1300 "	78 "	9.80	3 óra
	1200 "	76 "	9.67	" "
	500 "	76 "	9.77	" "
Hartai:	1000 "	78 "	9.85	" "
Bácsi:	1500 "	74 "	9.25	" "
Szentes:	1200 "	77 "	9.82	" "
Ada:	2300 "	75 "	9.55	" "
N.-Beckerek:	4000 "	76 "	9.25	" "
	2000 "	76 "	9.25	" "
	3500 "	75 "	9. —	" "
	4800 "	75 "	9.10	" "
Ó-Becse:	2700 "	77 "	9.60	" "
	500 "	77 "	9.40	" "
Dunai:	2600 mm.	76 kg frt	9.30	3 óra
	2700 "	74 "	9.22	" "
	2600 "	74 "	9.22	" "
	2700 "	74 "	9.10	" "
F-Magyar:	400 "	80 "	9.95	" "
	100 "	79 "	9.80	" "
	200 "	77 "	9.30	" "
	100 "	77 "	9.25	" "
	100 "	76 "	9.25	" "
	100 "	77 "	9.45	" "
	100 "	76 "	9.45	" "
Raktár:	1550 "	77 "	9.70	" "
Rosz:	1200 mm.	7.80 frt kp.		
	100 "	7.65 "		
Zab:	100 "	5.90 "		
	150 "	5.85 "		

Déli 12 óraker következőleg állanak:

Rozsban az üzlet szintén szilárdult, a forgalom
csökély, néhány wagon 7-65—7-80 ab itt adatott el.

Árpában szintén kedvezőbb a hangulat, de az
érdeklődés főleg takarmányúrra vonatkozik, melyért
6.—6.25 frt Bpest távolságában fizetnek.

Zab némileg lanyhult, minek oka az utóbbi na-
pok bőséges kínálata, jó minőségű zabért ma 5-65—
5-00 frt Bpest fizetnek.

Tengeri szilárd, 5-30—5-40 frt Bpest ér el.

Határidők a némileg lanyha külföldre nálunk is
gyengültek, de később a régi mederbe térnek vissza.

	Kötetelt.	Déli zárlat.
Buza okt.	—	9.20—23
Buza márcz.	—	9.08—09
Rosz	—	7.65—67
Tengeri máj.	—	4.63—65
okt.	0	5.25—30
Zab tavaszra	—	5.75—80
októberre	—	5.60—70

Szeszüzlet.

**Szész. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő
tudósítása.)**

A szeszüzletben e héten gyérb forgalom urál-
kodott és nagyobb kínálat folytán az árak valamivel
olesóbban zárultak. Elkelt finomított szesz budapesti
szeszgyáraktól 55—55.25 frton, vidéki szeszgyáraktól
47-55—55.— frton azonnali szállításra nagyban. Élesztő-
rzesz 56 frtig kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyers-
szesz azonnali szállításra 16.50—17.— frtig volt kínálva
és több tétel ez áron el is kelt, felsőmagyarországi
vasutállomásokhoz szállítva.

Galicziából kínálat nem volt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.—
18.25 forint.

Bécsi jegyzés 19-20—19-40 frt kontingens nyers-
szeszért.

Prágai jegyzés 55.— forint adózott és 18.75
frt adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 12.—12.25 frt kiviteli szeszért
90 százalék.

A kivitel e héten több tétel finomított szesz vá-
sárolt.

Videki szeszgyárak közül: Temesvár, Arad,
Győr, M.-Vásárhely 1/4 forinttal oleóbban, a többiek
változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz
55—55.50 frt, élesztőszesz 56.—56.25 frt, nyers-
szesz adózva 54.—54.50 frt, nyersszesz adózatlan
(exkontingens) 14-50—15.— frt, denaturált szesz 22.—
—22.25 frt. Kontingens nyersszesz —.—

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül
budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mel-
lett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Az új termés felé irányul most már az általa-
nos érdeklődés. Vörös lóherét már majdnem minden
belföldi termelő vidékről ajánlottak a lefolyt héten, az
irányzat szilárd vala, ugy, hogy az áraknak emelkedé-
séről számolhatunk be. Különösen jobb minőségű áru
csakhamar elkelt és az üzlet általános helyzete leg-
alább e pillanatban olyan, hogy jó árak mellett élénk
forgalom is remélhető. Mig a mult esztendőnek ugyan-
ezen szakában szép áruért a legtrikább esetekben le-
hetett a jegyzett árakat teljességükben elérni, addig
ez idén még olyan árkövetelések megadására is mutat-
kozik hajlandóság, amelyeket még csak nem is régen
tulmagasaknak tartottak. Természetesen nem lehet
szemügyön kívül hagyni, hogy a fölemelt amerikai
jegyzések, az európai kínálatra befolytak. Luczerna.
Az Olaszországból érkező hírek értelmében a takarulás
ott befejeződött és kedvezőtlennek tekinthető. Francia-
országból már kedvezőbb hangzanak a tudósítások,
Provinceból érkező mustrák közbe közbe olyan minő-
ségről tanuskodnak, amely a közepesen felül áll és ugy
színre, valamint szemre nézve is egészen tetszetős.
Néhány szebb tétel már el is kelt. Magyar luczerna
ezideig még hiányzik, az eddig kínált kisebb tételek
nem vehetők tekintetbe.

Az Erzsébet Gőzmalom-Társaság üzleti tudósí-
tása a „Köztelek” részére. Budapest, 1898. okt. 7-én.
Kötelezettség nélküli árak 100 kilónként, tejsulyt tiszta
súlynak értve, zsákostul, budapesti vasuti vagy hajó-
állomáshoz szállítva:

	A és B dara 16.50 frt.								
Buza	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2
liszt: frt	16.20	15.50	15.—	14.30	13.70	12.90	11.70	9.40	7.10
	buzakorpa								
	8-as takarmányliszt			finom			goromba		
frt	5.60			3.90			3.80		

**A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban
(en gros) eladott élelmiszerek árairól.**

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetsége-
tének jelentése 1898. október hó 5-ről.

A hűvös idő beálltával az üzlet is őszi jelleget
öltött. A vidéki husbeküldők, a kik a nyári meleg miatt
a pesti piacra jöfömán ki vannak zárva, mindjobban
kezdenek mozogni és a husüzlet is határozottan meg-
élénkült. A gyümölcsfélék közül lassanként kiszorulnak
a nyári idényzikkék és helyüket elfoglalják a már
most sűrűn és nagytételekben érkező őszi, téli fajalmák
és fajtörtek, magvaváló szilva és idei dió. A tejtermékek
kelendőségében és árában is némi javulás állott be.
Tojásáru kevés kerül piacra, ugy, hogy a sokkal nagyobb
kereslet folytán ára 36-50 frtről 38 frtra felszökött. Vad-
féle mérsékelt számban érkezik és szilárd (szarvasok
aránylag oleó) áron talál vevőre.

Az elért forgalmat tekintve, csak nagyon közepes-
nek mondható az, amennyiben a keddi napot kivéve,
lanyhán ment az üzlet.

Eladásra került:

Marhahús 50—56, borjúhús 52—58, sertés-
hús (süldők) 60—64, birka egészben 26—28, malacz 80,
sonka 100—110, füstölt nyelv 130—140, füstölt kolbász
65—80 kr kgja.

Szarvas 20—28, őzbak 70—80 kr kgként egész-
ben, fázán 1.—1.30, nyúl 90—1.10 frt, fogoly 55—60
kr darabja.

Teavaj 1.—1.20 frt, főzővaj 75—85 kr, tehéntúró
8—16 kr, trapista 90—1 frt, tejfő 26—28 kr kgja.

Tojásáru 37—38 frt eredeti ládánként, teatojás
2.80—2.90 frt 100 db.

Burgonya 1.40—1.50 frt mmázsája.

Fajalma 10—16 kr, közönség 4—10, fajkörte
12—26 kr, szilva (magvaváló) 5.00—5.50 frt nagy-
bani eladásnál.

Dió 14-24 kr, szőlő I. 18-34, II. 10-16 kr kgja. Szegedi paprika 80-1.10 kgja.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. október 6-án.)

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 52-56, II. oszt. 48-52, III. oszt. 42-48, eleje I. oszt. 48-52, II. oszt. 42-46, III. oszt. 40-42, borjúhús hátulja I. oszt. 64-68, II. oszt. 60-64, eleje I. oszt. 58-62, II. oszt. 54-58, birkahús hátulja I. oszt. 38-40, II. oszt. 36-38, eleje I. oszt. 36-38, II. oszt. 30-36, bárány eleje 1 db 0-0-0, hátulja 0-0-0, sertéshús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 52-54,0, vidéki 40-45, szalonna nélkül elsőrendű 55-58, vidéki 46-52, sertéshús pórkölt 0-0, sertéshús szerb szalonnával 0-0, szalonna nélkül 0-0, sertéshús füstölt magyar 0-0, idegen (vidéki) 0-0, sonka nyers 1 kg. 80-100, füstölt bef. csonttal 10-10, csont nélkül 10-12,0, sonka füstölt külf. csont nélkül 0-0, szalonna sózott 1 q 56-58,0, füstölt 61-63, sertéshús hordóval 61-62,0, hordónélkül 60-61,0, kolbász nyers 1 kg. 0-0, füstölt 60-80, szalámi belföldi 180-190, külföldi 0-0, malacz szopós élő 1 db 0-0-0, tisztított 0-0-0.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 10-13,0, csirke 0-60-100, kappan hizott 0-0-0, sovány 1-20-1-60, réce hizott 1-40-2-40, sovány 1-00-1-40, lud hizott 4-00-5-60, sovány 1-60-2-60, pulyka hizott 0-0-0, sovány 2-20-3-20. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, csirke 1 db 0-30-0-60, 1 kg. 0-0-0, kappan hizott 1 db 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, réce hizott 1 db 1-00-1-50, 1 kg. 0-0-0, félékővér 1 db 0-90-1-20, lud hizott 1 db 2-20-3-00, 1 kg. 52-0-56, félékőv. 1 db 1-50-2-00, 1 kg. 0-0-0, pulyka hizott 1 db 1-80-2-00, 1 kg. 0-0-0, félékővér 1 db 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, ludmáj 1 db 10-0-80, 1 kg. 1-20-1-50, ludzsír 1 kg. 1-0-1-20, idej liba 1 db 0-0-0.

Hal. Élő. Harsca 1 kg. frt 0-80-0-90, csuka 0-70-1-00, ponty (dunai) 0-40-0-50, süllő 0-0-0, kecsge 0-0-0, márna 0-30-0-40, czompó 0-40-0-50, angolna 0-0-0, apró kevert 0-16-0-25, lazac 0-0-0, pisztráng 0-0-0.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0-08-0-09, lefölözött 0-06-0-07, tejszín 0-0-0, tejföl 0-20-0-30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0-95-1-10, I. rendű 0-75-0-80, II. r. 0-50-0-60, olvasztott 0-60-0-60, Margarin I. rendű 0-0-0, II. rendű 0-0-0, tehénúró 0-10-0-14, juhúró 45-48, liptói 0-48-0-60, juhsajt 0-48-48, emmenthali sajt 1-10-1-10, groji sajt 0-72-0-72.

Liszt és kenyéremű. Fehér kenyér 1 kg. frt 15-0-18,0, barna kenyér 12-0-14,0, rozskenyér 11-0-11,0. Buzaliszt 00 sz. 1 q 0-0-0, 0-0-0, 1-0-0, 2-0-0, 3-0-0, 4-0-0, 5-0-0.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7-0, stoke-raui 22-33, borsó héjas magyar 6-00-13-0, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-8, nagy 8-10, szines 8-00-13.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 38-5-40-00 II. oszt. (1440 db.) 32-0-35-0, meszes 0-0-0, orosz tojás 100 db. 0-0, tea tojás 2-80-2-90, törött tojás 0-0-0-0-0.

Zöldség. Sárgarépa 100 köts frt 1-00-4-00, 1 q 2-45, Petrezselyem 100 köts 1-0-4-50, 1 q 2-00-4-00, zeller 100 drb 0-60-1-0, karalábé 1-0-1-60, vöröshagyma 100 köts. 1-00-2-50, 1 q 3-0-4-0, foghagyma 100 köts. 1-0-1-4, 1 q 1-6-2-0, vörösrépa 100 drb 0-40-0-80, fehérrépa, fejeskáposzta 2-0-6-00, kelkáposzta 100 drb 1-00-1-20, vörös káposzta 3-6-0-0, fejesaláta 0-50-0-80, költött saláta 0-0-0-00, burgonya, róza 1 q 1-50-1-80, sárga 1-60-2-00, külföldi 0-0-0, fekete reték 100 drb 0-40-1-00, uborka nagy salátának 100 db 1-5-2-5, savanyítani való 100 db 0-6-1-0, savanyított 1-30-1-60, zöld papr. 10-0-7, tök főző 5-12-0, zöldbab 10-14-0, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. 0-0-0, fejtett 1 lit. 0-0-0, tengeri 100 cső 0-8-1-0, karfiol 100 db 3-15, paradicsom 1 kg. 0-0-4-0-08, spárga 0-0-0-0, torma 1 q 6-16.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 14-20, köz. alma 6-10, fajkörte 14-24, közönséges körte 8-10, szilva magva-váló 5-5-7-0, vörös 0-0, aszalt 0-0, cseresznye faj 0-0, közönséges 0-0, meggy faj 0-0, közönséges 0-0, ringló 0-0, barack kajszin 0-0, ősz 8-24, dinnye görög nagy 1 db 16-0-20, kicsi 12-16, sárga faj 0-2-0-16, 1 kg. közönséges 0-0-0, szőlő 1 kg. 0-25-0-40, csemege 0-0-0, dió (faj, papir-héjú) 18-24, közönséges 14-15, mogoró 15-28, gesztenye magyar 12-18, olasz 0-0, narancs messinai 100 db 0-0-0, pugliai 0-0-0, mandarin 0-00-0-00, citrom 0-80-2-40, füge hordós 1 q 0-0-0, korszorus 18-20, datolya 46-50, mazsolaszőlő 56-70, egres 1 lit. 0-0-0, eper 1 kg. 0-0-0-0 kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 20-28, csöves 0-0-0, (szá-ritott) 0-0-0, köménymag 0-0-0, borsókamag 0-0-0, mák 1 q. frt 25-28, méz csurgatott 0-30-0-45, sejtékben 1 kg. 0-0-0, szappan szin 20-25, közönséges 0-0-0, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0-40-0-50, vörös asztali palackban 0-40-0-50, házi pálinka palackban 0-0-0, ásványvíz palackban 0-0-0.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. okt. 7. A székesfőv. IX. ker. előjáróság

jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekből 147 szekér réti széna, 60 szekér muhar, 23 zsupszalma, 1 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, 1 szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbükköny, köles sib.), 800 zsák szecska. A forgalom élénk. Arak a-ként a következők: réti széna 215-340, muhar új 280-330, zsupszalma 150-180, alomszalma 150-150, egyéb takarmány 0-0-0, lőhere 0-0-0, takarmány-szalma 0-0-0, tengeriszár 0-0-0, luczerna 280-280, sarju 260-260, szalmaszecska 180-200, széna 0-0-0, új 0-0-0, zabosbükköny 300-300. Összes koccsizám 246, súly 246000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarumarhavasár. Október hó 6-án A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése.

Felhajtatott: 653 drb belföldi, 0-0-0 db galicziai, 0-0-0 drb tiroli, 103 db növendék élő borjú, 0-0-0 db élő bárány; 18 drb belföldi, 0-0-0 drb galicziai, 0-0-0 drb tiroli, 0-0-0 drb bécsi, 0-0-0 drb növendék borjú, 0-0-0 drb öltött bárány, 0-0-0 drb élő kecske.

A borjuvásár hangulata lanyha lefolyású volt. Arak a következők: Élő borjú: belföldi 0-0-0 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig dbonkint, 32-44 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig sulyra, növendék borjú 0-0-0 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig dbonkint, 18-24 frtig sulyra Öltött borjú: belföldi 66-70 frtig, tiroli 0-0-0 frt, galicziai 0-0-0 frtig, növendék borjú 0-0-0 frtig ddkint, öltött bárány 0-0-0 frtig, bécsi öltött borjú 60-66, kiv frtig sulyra. Élő bárány 0-0-0 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig élő kecske 0-0-0 frtig páronkint. Hizalt ürü 0-0-0.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavasár. 1898 évi október hó 6-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhajtatott: 321 db, ugymint: jármos ökrök elsőmin. 22 db, közép 72 db, alarendelt 25 db. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 143 db, tenyészbika 1 drb, tarka tinó 0-0-0, fehér 0-0-0, jármosbivaly 0 db, bonyhádi 58 db, hizalni való ökrök 0-0-0 db, tarka 0-0-0 db.

Jármos, hízó ökrökre ugy fejtés teheneire nézve a kereslet élénkebb volt, mert ezekre is nagyobb vevők jelentkeztek.

Következő árak jegyzetelték: Elsőrendű jármos ökrök 350-360, középmin. jármos ökrök 300-335 párja, alarendelt minőségű jármos ökrök 260-290, hizalni való, jármosbivaly 0-0-0, é. s., 0-0-0 frtig páronkint. jobb minőségű jármos ökrök 0-0-0, mm-kint é. s., beköttni való ökrök 23-23 frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén 0-0-0, tarka kevert származású tehén 100-120, bonyhádi tehén 110-180 kiv. 0-0-0 frtig, bika 0-0-0 frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavasár. 1898. október hó 6-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhajtatott: 3905 db nagy vágómarha, nevezetesen: 617 db magyar és tarka ökrök, 384 db magyar és tarka tehén, 2181 db szerbiai ökrök, 0 db boszniai ökrök, 0 db boszniai tehén, 445 db szerbiai tehén, 143 db bika és 135 db bivaly.

Minőség szerint: 720 darab elsőrendű hizott 2723 db középminőségű és 462 db alarendelt min. bika 0-0-0 db elsőrendű hizott ökrök, 0-0-0 db középminőségű ökrök és 0-0-0 db alarendelt min. ökrök; 0-0-0 db elsőrendű hizott tehén, 0-0-0 db középminőségű tehén, 0-0-0 db alarendelt minőségű tehén.

Mindamellet, hogy ma a vágó marhákban felhajtas 800 drbal nagyobb, az irányzat jó és középminőségű árura nézve változatlan élénk és ezen minőségekre nézve a mult heti árak voltak elérhetőek. Alarendelt áru 0-5 forinttal 100 kgkint olcsóbban adott el.

Következő árak jegyzetelték: Hizott magyar ökrök jobb minőségű 31-33, kivételesen 34-0-0, hizott magyar ökrök középminőségű 26-30, alarendelt minőségű magyar ökrök 23-26, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20-30, kivételesen tarka tehén 0-0-0, magyar tehén középmin. 20-30, alarendelt minőségű magyar és tarka tehén 20-30, szerbiai ökrök jobb minőségű 23-30, kiv. 0-0-0, szerbiai ökrök középminőségű 19-22, szerbiai ökrök alarendelt minőségű 0-0-0, szerbiai bika 21-30, kivételesen 0-0-0, szerbiai bivaly 16-20, kiv. 0-0-0 frtig métermázsánkint elősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1898. okt. 6-án. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Kielégítő felhajtás és élénk vételkedv folytán, a mai vásár forgalma kedvezőnek jelezhető. A felhajtott anyag jó része minőségileg is kielégítő lévén, a mai árak némileg jobban alakultak a mult hetieknél.

Felhajtatott összesen 618 db. Eladatott 341 db. Jobb minőségű lovakból háttas 30 db, eladatott 7 db 150-210 frtért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 12 db, eladatott 6 db 130-280 frtért, nehezebb kocsiló (hintós) 20 db, eladatott 3 db 165-180 frtért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 48 db, eladatott 20 db 75-127 frtért, ponny 4 db, eladatott 1 db 22-0-0 frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félek (fuaros ló stb.) 100 db, eladatott 44 db 50-80 frtért, könnyebb félek (parasztló stb.) 175 db, eladatott 110 db 30-57 frtért; alarendelt minőségű lovakból 229 db, eladatott 150 db 10-22 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 50 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 12 db, tu-

lajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott 0-0-0 db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott 0-0-0 db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett 0-0-0 db.

Kőbányai sertésvásár. 1898. október 7. (Első magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet lanyha volt. Heti állag-árak: Magyar válogatott 320-380 kg nehéz 51-0-52-0, 280-300 kg nehéz 52-00-52-50 kr, öreg 300 kg. tuli 0-0-0 kr, vidéki sertéskönnnyü kr. Szerb 47-0-51-0 kr. Román 0-0-0 tiszta kg. páronkint 45 kgr. élet-súlylevonás és 4% engedmény szokásos. — Eléség-árak: Tengeri 6 5-60-0-0 frt, árpa 6-50 frt Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Szept. 30. maradt: 4723 drb Felhajtás: Belföldről 348 drb, Szerbiából 2628 darab, Romániából 0-0-0 drb, egyéb államokból 0-0-0 darab. Összesen 2976 db. Főösszeg 50699 db. Állomány és felhajtás együtt 0-0-0 drb. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1292 drb, belföldre Budapest környékére 1222 drb, Bécsbe 997 drb, Csehszországba, Morvaország és Sziléziába 0-0-0 drb, Ausztriába 635 db, Német birodalomba 0-0-0 drb, egyéb országokba 0-0-0 db, A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban el-hullott 7, vagonból kirakatott huilla 9, borsókásnak találatott 18, összesen 34 db. Összes elhajtás 4180 darab. Maradt állomány 46519 drb. A részvény-szállá-sokban 13244 drb van elhelyezve. Az egészségügyi és tran-zitőszállásokban maradt 5902 drb. Felhajtás: Szerbiá-ból 2628 db, Romániából 0-0-0 drb, összesen 8530 drb. Elhajtás: 2201 drb, maradt állomány 6249 drb és pedig 6249 drb szerb és 0-0-0 db román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 459 drb a fogyasztás alól ki-vonatott és technikai czelokra feldolgoztatott.

Sovány sertésüzlet. (A magyar élelmiszer-szállító részvénytársaság heti jelentése. 1898. okt. 7-én.)

A kész sertések ára e héten némileg emelke-dett, minek folytán a sovány sertésüzletben is élén-kebb vételkedv mutatkozott és a mult heti árak köny-nyen voltak elérhetőek.

Sertésüzletben átmment malaczkok árai: 100-130 kg. (páronk.) sulyban 56-59 krig. 130-180 „ „ „ 52-56 „ 180-200 „ „ „ 52-54 „ 50-80 „ „ „ 60-63 „ Sertésüzletben keresztül nem ment malaczkok 42-44 „ 4% levonással.

Ingtatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Okt. 10	Székegyházi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szeremley Sándorné	71220
Okt. 12	B-gyarmati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Schönberg Gusztáv	20000
Okt. 17	Gödöllői kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	néh. Dautbek Jakab hagyatéka	30000
Okt. 17	M-Szigeti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Dr. Hollósy István	60364
Okt. 22	A verseczi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Bachrack Jakab	20431
Okt. 22	Tasnádi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Helley János	113387
Okt. 28	Német-bogárdi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Keil Gyula	59063
Okt. 31	Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Stüeder György	36756
Nov. 10	Vámosmikolai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Rakovszky Béla	24184
Nov. 22	Kecskeméti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weisz Mór	27877
Nov. 25	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Heidinger Lipótné	20000
Decz. 12	Tornallyai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szentiványi Géza	20715
Decz. 17	Ó-becsei kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	br. Rajacsich Sándor	68981
Decz. 28	A kecskeméti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Aczél Szabó János	27154

Szerkesztői üzenetek.

Sz. F. urnak, P-Palotás. A beküldött apró légy-féle rovarok, szárnyas hangyák, amelyeknek most van a nászrepülésük. A legyekhez tehát semmi közük sin-csen és nem kártékonyak.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igaz-gatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évi en.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:
 ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL,
 RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSY ZOLTÁN, SZÓNYI ZSIGMOND,
 TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint egy a tűz-rizikó és a biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszté a reformokat, melyeket a gazdaközönység évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

Épület és átalány (pauschal) biztosításnál
 rendkívül mérsékelt díjaival telemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béléssel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség
 biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.
 Kiszárad, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.
 Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestén, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

„VULKÁN”
 tömlőt és szelepet
 használjon, a ki
jó peronospora-fecskendőt
 akar készíteni.

A ki jó permetező fecskendőt akar venni olyat kívánjon, a mely „VULKÁN” tömlővel és szeleppel van felszerelve.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság, Budapest.

TÖMLŐK és SZELEPEK
 főraktára
„VULKÁN”
 Schottola Ernőnél
 Budapest, Váci-körút, Fonciere-palota.

Magyar Gazdák Vásársarnok Ellátó Szövetkezete
 Budapest, központi vásársarnok.

Meghívó.

A Magyar Gazdák Vásársarnok Ellátó Szövetkezete 1898. évi október hó 23-án d. e. 10 órakor a „Köztelken” (Üllői-út 25. sz. a nagyteremben)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a Szövetkezet üzletrészesei azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy miután a f. hó 6-ára összehívott közgyűlés határozatképtelen volt, ennél fogva ezen újabb összehívott közgyűlés az alapszabályok 12-ik §-a értelmében tekintet nélkül a szavazatok számára határozat képes leend.

Budapestén, 1898. október hó 6-án.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Két hitelesítő kiküldése.
2. Határozathozatal a Szövetkezet további fennállása vagy felszámolása iránt. (A keresk. trv. §-a, illetve a budapesti keresk. és váltótörvénysek 48.942/68. számú végzése folytán, tekintve hogy a szövetkezet az üzletrészesek fele értékét elvesztette.)
3. Eselleges indítványok. (Az alapszabályok 7. §. 3. pontja szerint „A közgyűlésen indítványozási joggal bír, ha indítványát 8 nappal előbb a szövetkezet igazgatóságánál bejelenti.”)

Gazdasági kisbiblia.

A mai szőlőművelés, borászat, növénytermelés, állattenyésztés, tejkezelés, gyümölcs- és konyhakertész és stb. 6702

gyakorlati kézikönyve.
 Írta: Kecskeméthy Géza, kir. borászati felügyelő. — 1898.
 Kapható a szerzőnél
 DELIBLATON, Temesmegye.
 Ára ajánlott bérmentes küldéssel: 1 frt 15 kr.

Minden fajta

erdei csemetéket

erdők és sövények alakításához, szép és olcsó: fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, vörös és fehér égerfa, akácfa, fehér juhar, berkenye, és bodzafa csemetéket ajánl

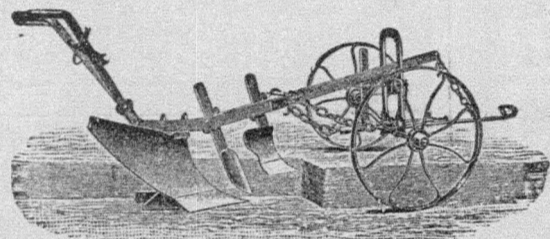
Gutsverwaltung BROWNIA
 posta: BOCHINIA, Galiczia. 6294
 Árjegyzék kívánatra ingyen.

Vágó- és tenyészállatok eladását és vételét

legzélszerűbb hirdetni a

„Mészárosok és Hentesek Lapja”-ban.

5741 Budapest, VIII. Csokonay-utca 10. sz.
 Hirdetések díjszabás szerint szárijtatnak.

Egyetemes és mélyítő ekék

Aczelgerendelyvel, pánzelaczel kormánylappal egy darabból, önzetékkel, állítható szarvakkal.

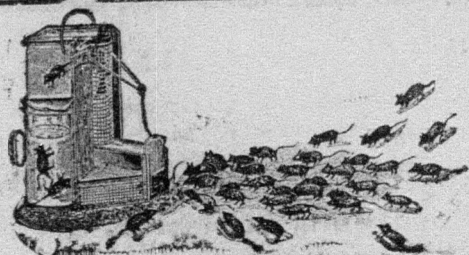
Többvasú ekék.

!UJ! Finom-, szántó- és csuklós-boronák, rétboronák, háromtagú- és egytagú hengerek.

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST,
 V. ker., Váci-körút 60. sz.

Vetőgépek, trieurók, rosták, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répvágók, daráló- és őrlőmalmok, takarmányfallesztők stb. nagy választékban.

Önműködő egér- és patkányfogók

BENDER SZABADALMA

a léryeket jótállás mellett néhány nap alatt teljesen kipusztítják. Több ezer elismerés a hadsereg és a tengeri hatóságok, iparosok, gazdák, és stb. részéről.

Egérfogó darabja 1 frt 80 kr. — Patkányfogó darabja 13 frt.

EGYSZERI KIADÁS! KARL BENDER I., WIEN, IV./F. ÖRÖKÖS OLTALOM!

Bármiféle
gőzcseplőkészletnél
alkalmazható.

Hofherr és Schrantz Budapest,

Vl., Váczi-körut 57. szám.

Több mint
250 darab
működésben

Ajánlják legújabb szerkezetű

lóheredörzsölő-gépüket

a lőhere lecsépelése, kidörzsölése és tisztítására egy művelet alatt

Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidálás módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

L. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

Gazd. kötélárúk.

ZSÁKOK, PONYVÁK,

zsinetek, hevederek, tömlők, fehér ruhaterítők.

Tornaszerek, függőágyak és mindennemű hálók ipartelepe.

SEFFER ANTAL Budapest,

IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.

Valódi angol gyári raktára.

LAWN-TENNIS

Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint.

Seprőcirok

nagyob' mennyiségben

megvételre kerestetik.

Mintázott ajánlatot kér 6514

Gaál és Neumayer

Budapest, V., Kálmán-utca.

Amerikai szabadalmazott forrasztás nélküli

ACZÉLLÁNCZOK.

A forrasztott lánczokhoz képest kétszer oly nagy ellenállás a töréssel szemben.

Erős, könnyű és olcsóbb minden egyéb láncznál.

Actien-Gesellschaft Stahlwerke Weissenfels,

vorm. Goepfinger & Co. Weissenfels, Felső-Krajna.

Kapható minden nagyobb vaskereskedésben. Bizonyítványok és árjegyzékek ingyen. 5573

Árak franco csomagolás, bécsi indóháztól szállítva: tartány ca 25 kiló, kilónként 40 kr., tartány ca 50 kiló, kilónként 35 kr., postát ingyen csomagolás és bérmentesen 4 kiló 4 kiló 1 pléhszelenczében 2 frt 50 kr., 4 kiló 4 pléhszelenczében 3 frt. Kaucsukkal vegyítve kilónként 10 krral több. Vizmentes bőrkenőcs: vadászeszmáknak.

TERMÉSZETI NYERS-VASELINE

Pata és Bőr-Ápolószert

4 kiló tiszta súly bérmentesen frt 2.50

JUST E. A. és Társa, BÉCS, XII/2.

ELADÓ BURGONYA.

A mikosdi uradalomban a következő kitünő minőségű, egészséges, rostált burgonyafajok kerülnek nagyobb mennyiségben eladásra.

MAGYAR KINCSEK. PRALLER, LUCIUS, OEMICHEN,

a) étkezési célra alkalmasak:

b) vetőburgonya, mely magas keményítőtartalma (19-24%) szeszgyári célra és kiválóan alkalmas, u. m. a fentiekén kívül: **HANNIBAL AMYLUM, HAMMERSTEIN, MAERCKER, SAXONIA.** Ez utóbbiak direct Németországból importált mag után lettek termelve s áruk a Zalabéri állomáson a vevő zsákjaiban átvéve **frt 2.50 per q;** az előbbienek ára meg egyezéstől függ.

Megjegyzendő, hogy a vetőburgonyafajokra előjegyzéseket is elfogadunk. Közlelbbi felvilágosítás és minta az

Uradalmi intézőségénél kapható Mikosdon,

(per Zalabér, Vasmegeye.) 6507

144501. Hirdetmény. Magy. kir. államvasutak

Hirdetmény.

Rayna-wesfáli-osztrák-magyar vasuti kötelék. — (Dijszabási pótlék életbeléptetése.) Folyó évi október hó 1-ével a fenti kötelék forgalomban 1896. évi január hó 1-től érvényes II. rész 1. füzetéhez (közös füzet) a III. pótlék lép életbe, mely új állomásoknak a kilométermutatóba való felvételét, valamint kiegészítőket és módosításokat tartalmaz.

Az új dijszabási pótlék az érdekelt vasutaknál darabonként 12 filléért megszereshetők.

Budapest, 1898. szeptember hó 25-én.

(Utánnomás nem díjaztatik.) A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Gőzekék

utczai lokomotivok,

gőzcseplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, czimen. 4091

Hirdetmény.

Nagyméltóságú gróf Andrássy Géza ur. párnói uradalma, Vécse gazdaságában ... u. p. Gálszécs, vasuti állomás: Töke-Terebés —

f. hó 17-én d. e. 10 órakor

nyilvános árverésen fog eladatni:

57 drb. kiselejtezett és számfeletti tehén,

10 drb. üzekedett 3 éves üsző,

23 drb. 1-2 éves üsző,

míndezek részint simmenthali, részint simmenthali keresztezésből származnak. Az eladott marhák a vevők által azonnal átveendőek. Árverés napján a S.-A.-Ujhely felől reggel 8⁴ órakor T. Terebesre érkező vonatonál uradalmi fogatok várni fognak.

VECSE, 1898. október 4.

Az igazgatóság.

6544

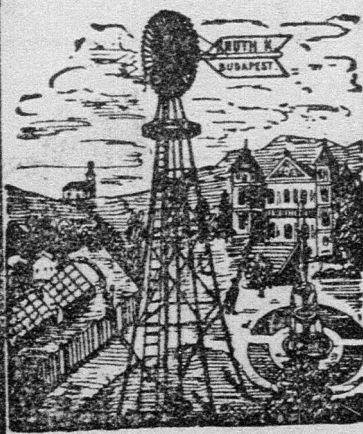
Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és róleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-oszlokok raktáron.

130274/98. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelek. — Délnyugat osztrák-magyar vasuti kötelek. — Osztrák-magyar vasuti kötelek. — Magyar-boszniai vasuti forgalom.)

Dijszámítás Buda-Császárfürdő kiterővel.

A nyugotmagyar-osztrák vasuti köteleket, illetőleg a Vasuti és Közlekedési Közlöny 74., illetve 88. számaiban 81890., illetve 103278. számok alatt, továbbá a délnyugat-osztrák-magyar vasuti köteleket; illetőleg ezen lap 68., illetve 88. számaiban 2559., illetve 103278. számok alatt készített hirdetmények olyképen egészítetnek ki, hogy Buda-Császárfürdő kiterővel való forgalomban az ezen hirdetményekben foglalt feltételek mellett a nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelek és a délnyugatosztrák-magyar vasuti kötelek összes dijszabási füzetében ugyszintén az osztrák-magyar vasuti kötelekben III. rész 1. dijszabási füzetében, továbbá magyar-boszniai vasuti forgalom II. rész 1. és 2. dijszabási füzetében, továbbá magyar-boszniai vasuti fennálló díjtételek nyerne alkalmazást.

Budapest, 1898. szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.

(Utánnymot-nem díjaztatik.)

MAGYARHON ELSŐ. LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847

Brausweller János
Szegeden

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

az Országos Magyar Gazdasági Egy. kiadásában a

Suschka Richárd

(a magyaróvári gazd. akadémia intézője)

Egyszerű gazdasági számvitele,

az O. M. G. E. által 1000 frt pályadíjjal koszoruzott pályamű.

Bolti ára csinos vászonkötésben **3 frt.**

Az „Orsz. Magy. Gazd. Egy.“ tagjainak, illetve a „KÖZTELEK“ előfizetőinek csomagolva és az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen megküldve **2 frt 30 kr.**

Megrendelések a „Köztelek“ kiadóhivatalába,

BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám alá intézendők.

**Legújabb szerkezetű
gőzmozdonyok**
2 1/2 lóerőtől 30 lóerőig
fa-, szén- és szalmafűtésre
Egy- és többvasú, valamint egyete-
mes acél-ekék és
Columbia-Drill könnyű sor-
vető-gépek,
szórvető-gépek.

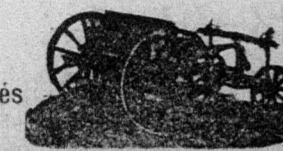
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági gépgyárosok

**Legújabb szerkezetű
gőzcsepplő-gépek**
kettős szalmarázókkal és megnagyobbi-
tott rostákkal.
Kazalozók,
arató és kaszálógépek,
továbbá mindennemű gazdasági
gépek és eszközök a legjobb
és legkitűnőbb kiállításban
a legjutányosabb árakon.

Főraktára
**Budapest,
Váci-körút
63. sz.**

Árjegyzékek
kiváratra ingyen és
bérmentve

SEIFERT JÓZSEF, Pozsony, Halászkapu-utca 4.
cs. és kir. udv. fegyverszállító
Interurbahn telefon 252. szám.

ajánlja a rakétát

Henri Pieper eredeti DIANA fegyverekből ugyszinte
ozélszerű (Hemmerle-féle) fegyverekből

J. P. Sauer & Sohn cég Krupp Frigyes-féle
különleges acélcsővű fegyverekből

eredeti gyári árakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lévő vadászfegyverei a kimerítő leírással, valamint számos előrelátó vadászatkezelő és hivatasos vadász referen-
ciájával, ugyszintén árjegyzékkel készséggel szolgálnak.

Kész vadásztöltényeket, pontosak és megbízhatók, a legjobb rendszer szerint,
osztr. magyar igen finom vadász- és cseplővő porral,
ugyszintén osztr.-magyar füstnélküli vadászpórral töltve, szállítók bármikor pontosan és
frissen töltve, minden kaliberhöz a legolcsóbb áron, továbbá

Eredeti-Eley-töltények füstnélküli angol (fehér) Schultze-pórral töltve — serrelt
vagy anélkül — 12. és 16-os kaliberhöz állandóan kapható.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.

Fenti cég kitüntetései:

a. m. kir. földmívelés, ipar- és kereskedelmi ministerium által 3853. sz. a. Budapest 1883.
december 1., a. m. kir. honvédelmi ministerium által 5219. sz. a. Budapest, 1882. okt. 15.,
a. cs. és kir. hadügyministerium által 3686. Abth. 7. sz. a., Bécs 1881. december 17., a. cs.
és kir. honvédelmi ministerium által 3064/572. IV. sz. a., Bécs 1882. március 15., a. m. kir.
kereskedelmiügyi ministeriumtól, Budapest, 1897. április 2-án.

Megjelent
a
**KÖZTELEK
ZSEBNAPTÁR**
1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárjai.

A zsebnaptár ára az O. M. G. E. tagoknak és
a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel
együtt **1 forint 60 kr.**

Bolti ára **2 forint.**

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Die größte und bedeutendste Fachzeitung Oesterreich-Ungarns in deutscher Sprache
ist die 1851 gegründete, jeden Mittwoch und Samstag in Groß-Paris erscheinende,
inhaltsreiche, reich illustrierte und elegant ausgestattete, außerordentlich verbreitete

Wiener Landwirthschaftliche Zeitung.

Großer erlebener Mitarbeiterkreis. Jeder Zweig der Landwirthschaft berücksichtigt.
Reichhaltiger gelehrter Annoncenbeil. Für Dienstreise, Dienstreise, für Dienstreise
offene Stellen in großer Zahl. Preis vierteljährlich 3 Kr., für das
abgegebene Vierteljahr 1 Kr. 50. Einbanddecken 1 Kr. 50. Pro Spalte und Zeile
unter. Hugo P. Fitzmann's Journalverlag, Wien, I., Dominikanerbastei 5.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Ajánlja a bekövetkező őszi évadra: **Sack rendszerű acélekét, egyes-, kettős- és hármasekét, Laacke-féle szántó-
föld és rétboronáit, hengereit,**

**eredeti „Hungária Drill“,
hegyes vidékre „Mosoni Drill“,
kisgazdáknak „Jubileum Drill“**
sorvetőgépeit leszállított árakon. 18500 drb. használatban.
Mindennemű rostait, szelelőit, konkolyozóit.
Uj! Burgonya osztályozó gépek!
Uj! Répafejelő gépek, cukorrépatermelők részére!
Legjobb: „Rapid” darálót, szecska és répvágóit,
morzsoló és takarmány füllesztőit.
Különlegesség: Takarmánykamra berendezések.
Uj, teljes nagy árjegyzékek kiváratra bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a.

<p>GÉPOLAJAT, u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajat- elsőrendű ásványolajat stb. Kocsikenőcsöt, Petroleumot zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kátrányfestékeket, fedőlakat és minden egyéb gazdasági cikket</p>	<p>Szalonnát Fertőtlenítő szereket, u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserűsöt csudasót stb. MŰTRÁGYÁT. Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat, mely célra mintázott ajánlatot kérek. Szállít:</p>	<p>Luczernát, lóherét, fűmagvakat, minden célra és egyéb vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben. Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.</p>
<p>KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. sz. Telefon. Sürgőnczim: „CERES“ Budapest. Telefon. Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.</p>		

Foxterrier kutyákat

igen jó patkány, vakond irtót és egyéb kárteknony vad pusztítót, rókáknak a lyukból való kiűzésére is alkalmasat szállít jótállás mellett.

PICK OSWALD
tenyészállat importeur

VII. kerület Külső kerepesi-ut 1. szám.

A vetési időnyre ajánlom **Sack Rudolf** legújabb rendszerű **sorbavetőgépeit,** melyek **KISBÉREN** és **LÉVÁN** múlt év őszén tartott nemzetközi versenyek alkalmából **első díjjal** lettek kitüntetve.

(IV-ik osztály), melyek ugy vannak szerkesztve, hogy azokkal sik vagy dombos talajon minden magfélélet tetszesszerűnti mennyiségben tökéletes egyenletesen lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskerekeket cserélni kellene. **Sack Rudolf** valamennyi sorbavetőgépei felletten könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készítve, igen tartósak és kívánatra előkormányval is kaphatók.

Mindenemű **Sack eke, borona, szorbavetőgép** és **talajmívelési eszköz** dúsz választékban van raktáromon és **eredeti minőségben az itt látható törvényes védjeggyel csak nálam szerezhető be.**

Legújabb árjegyzékem éppen most jelent meg és kívánatra legszívesebben szolgálók azzal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,
Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője,
BUDAPEST, V., Váci-körút 52. sz.

145717/98. CII. Magy. kir. államvasutak.
Hirdetmény.
Németország-Zimony átmeneti forgalom. (A díjszabás II. pótlékának életbeléptetése.)
A fenti forgalom 1898. évi november hó 1-étől érvényes árudíjszabásához f. év november hó 1-én a II. pótlék lép életbe, a mely újonnan felvett állomások díjtételeit, továbbá helyesbítéseket és módosításokat tartalmaz.
Ezen pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 12 fillérét megszerezhető.
Kelt Budapesten, 1898. évi szeptember havában.
A magy. kir. államvasutak, egyszersmind a többi kötelező vasut nevében is.
(Utányomás nem díjaztatik.)

M. Hann's Söhne

cs. kir. udv. patkolási eszköz szállító
BÉCS, I. ker., Strauchgasse 2. sz.

Ajánlják nagy raktárakat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabadalmazott, kiváló szakferfiak által legjobban ajánlott patkókat igáslovak és paripák, ugyszintén ökrök vasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legújabb szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit. 6515

„Gloria“ vihar-lámpa

petroleum a égítésre 5'' szabadgyóval, üvegcylinder nélkül, felülmul minden eddigi találmányt, mely eddig piacra került.

Ezen igen izlőzes lámpa, kemény színezett bádógból van készítve, mindenütt forrasztva és ékelve: a vihar és ütődési biztonság a felette könnyű kezelés adja meg, hogy egredülly a legszolidabb, leghasználhatóbb lámpának van elismerve, miért is az érdeklődők szives figyelmébe ajánlom. Magassága a fogó nélküli 33 cm. □ Átmérőjü, rácsosattal együtt 18 cm. **Körülbelül 16 óráig** ég, az idő alatt felemészt 220 gramm petroleumot. — **Ha darabonként 2 ft 30 kr. Csomagolással és bérmentes kúldással 2 ft 95 kr. 2 drb. egy postaszállítomány, csomagolással és bérmentes kúldással 5 ft 30 kr. Szétküldés rövidség kedvéért UTÁNYVÉJ mellett.**

Arjegyzék ingyen es bérmentve.
Megrendelést idejekorán kérek.
ALEXANDER BALINTH,
Wien, III/3, Salesianergasse 8/I.

„Gloria“ viharlámpám mindenütt a legjobb eredményt érte el, és állandó használatban van, a m. kir. Állami uradalomnál Mezőhegyesen (123 drb.), Uradalmi felügyelőségénél Kis-Szállás (14 drb.), Jállos Géza gazdasága Gyál (12 drb.), Czukorgyár, Petőháza-gyár (12 drb.), Czukorgyár Bótfalu (10 drb.) stb. 446

Legújabb szerkezetű

szabadalmazott terményrosta

többszörösen első kitüntetést nyertek és minden gazdaságban a legjobbnak elismerve.
Legolesőbb árak.

Az eddig látottakat felülmulja ugy munka, minősége, mint egyszerű szerkezetében.
Kalmár Zsigmond, os. és kir. szabad. különleges terményrosta gyára **Turkeve.**

Arjegyzék ingyen es bérmentve.

Landsberg A/W. Berlin

PAUCKSCH

BUDAPEST.

Gyártelep: KÖBÁNYA.
Városi iroda: Muzeum-körut 35.

Gazdasági ipartelepeket berendező gyári részvénytársaság

FŐOSZTÁLYOK:
A) Szeszgyárak, B) Sörfőzdek, C) Malátagyárak, D) Keményítőgyárak.

KONKOLYOZÓK (trieurók)

minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó
gépgyárosnál
Budapest, V., külső váci-ut 46.
Mintegy 10 kgr. gabona-minta beküldése esetén különleges trieur készítetik. 6442

Malom berendezési

osztályomat a t. cz. nagy közönség szives figyelmébe ajánlom.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A sertés
javítása
és hizlalása
gazdák és hizlalók
használatára.

Írta:
K. Ruffy Pál
uradalmi főtitkár.
Ára portómentes küldéssel **1 frt 10 kr.**

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára és vasöntődéje
NAGY-KANIZSÁN,

tudomására hozza a nagyérdemű gazdaközönségnek, hogy
Magyarország legjobb sorvetőgépe a
ZALA-DRILL

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület 1897. október hóban Kisbéren rendezett nemzetközi vetőgépversenynél a legelső díjjal, a
állami aranyéremmel

és az 1897. szeptember hóban Léva-n megtartott vetőgépversenynél a legelső díjjal „nagy üzemre”
arany-éremmel tüntetett ki.

Ajánlja: szabad, kiváltható kapacitásokkal ellátott
Zala-Drill és Perfekta
sorvetőgépeit: több kiállításán kitüntetett

Sack-rendszerű acélelékeit, szecska- és repavágóit és mindenféle gazdasági gépeit és eszközeit.

„Planet jr.” rsz. kézi-toló repakapa és töltőgető, à 11 frt.

132.563/98. CH. szám. Magyar. kir. államvasutak.

Mig a készlet tart.

Több ezer darab szép, magas
vadgesztenye és szederfa,
melyek különösen faszoroknak alkalmasak,
darabja 20 krért kaphatók 6486

B. KOBEK ISTVÁN földbirtokosnál,
BÁTORKESZ, Esztergom megye.

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára 4760
BUDAPEST,
VI., Szondy-utca 35. sz.

Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Rendes vevőim közül felsorolom:
a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetet”, a „Gazdák Budapesti Tejegyesületét” ugyszintén az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákkal szívesen szolgálok.
Telefon-szám 17—35.

Hirdetmény.

Áruforgalom egyrészt Magyarország és Ausztria, másrészt Németország, Luxemburg, Belgium és Németalföld között.
(Árudíjzabás I. rész B. szakasz, érvényes 1896. márczius hó 1-től. Eljárás azon esetre, ha a díjzabási II. részekben a C1. és C2. osztályokra nincsenek díjtételek.)
Amennyiben a czimben megnevezett díjzabás érvényessége körébe tartozó díjzabási II. részek valamelyikében a C1. és C2. kocsiakományi osztályokra nézve nem volnának díjtételek, sem pedig ezen osztályok helyett kivételes díjzabások, akkor a C1. és C2. osztályokba sorozott árukat a német-osztrák határállomásokon való átrovatolásra kell utalni.
Budapest, 1898. szeptember 16.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többi részes vasút nevében is.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv.-társ.

ajánlja losonci gyárából, kettő minőségű

faecál

trágyáit

feltárt faecáliák, faecál-superphosphát,
tőzeggphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál
az igazgatóság 3138

Budapest, VI., Andrassy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Védjegy.

Hirdetési ár 25 szög 30 kr., ezen felül minden más 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mosógárdák és a munkredalom törvényei, továbbá állást keresők és adók hirdetéséget vételek fel a kedvezményes rovathoz.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Az állások betöltésére vonatkozó úgy nagy, mint kis-hirdetéseket lapunkban ezennel csakis a cím kitételével fogjuk közölni, hogy ezáltal elejét vegyük az esetleges visszaéléseknek és a költséges levelezésnek.

Együttal félreértések kikerülése végett tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy kiadóhivatalkunk állás közvetítésével nem foglalkozik s az írásesedben levő állásokat sem tartjuk nyilván, csakis a beküldött hirdetéseket közöljük lapunkban a megfelelő hirdetési díj előleges beküldése mellett.

A kiadóhivatal.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Gazdasági
írónki állás betöltendő; a kik arra pályázni akarnak, küldjék a sajtóközölgést kérvényüket, felsőbb gazdasági intézeti bizonyítványukat másolatban, keresztlevelüket és szerképüket gr. Wenckheim Géza sajtóosztásának, Cserle, u. p. B.-Osaba. Fizetési évenként 200 frt és ételmezés, lakás, fűtés, világítás. 6512

A mágoesi
uradalomban telepítés alatt álló 500 holdas szőlőtelepnek egy szőlőintézői állás betöltendő. Ezen állásra pályázhatnak olyan végzettséggel rendelkezők, kik a felsőbb borászati tanfolyamot sikerrel végezték, okmányokkal igazolni tudják, hogy az amerikai szőlőfajok tenyésztése, művelése, ojtványok nagyban előállítására és kezelésével legálább 3-4 évig foglalkoztak s a szakmában teljesen jártasak. Fizetés megállapítás szabóli tárgyalás után történik. Kérvények melletti a Fótiszi úrhoz Csongrád-Mágocsra küldendők. 6505

Aiföldi
gazdaságban gazdasági gyakoronki állás azonnal betöltendő. Javadalmas; teljes ellátás és egyelőre évi 100 forint. Pályázhatnak jó családi való, legálább is földmivessésként végzett fiatal emberek, kik úgy őrödi, valamint külgazdasági munkákban némi gyakorlattal bírnak. Ajánlatokat bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek. Györgyef Antal Tiszta-Szőlős címre küldendők. 6529

A Taranyi
uradalom főbérnökiségét f. é. december 1-ével a következő évi javadalmasással egybekötött

intézői
állás jó írásesedbe: 800 frt készpénzfizetés, 800 liter buza, 1200 liter rozs, 800 liter árpa, 1200 liter búzaoson, 2 hold tengeriföld, 1 hold burgonyaföld, 10 öl tüzifa, 3 drh tehénartás, sertéselgetés, lakás házi kerttel és 1 mindenek saját használatra. Csakis nagyobb gazdaságokat önállóan kezelő és több évi gyakorlatot felmutatható egyének pályázhatnak, kiknek bizonyítvány-másolatokkal felszerelt, kor és családi állapotukat kitüntető ajánlata a "Taranyi uradalom főbérnökiségéhez" Taranyba, Somogy megye, intézendők. 6511

Kereseteik
a Nagy-Gombosi gazdaság részére két cséplőgéphez oly okleveles gépész, ki már nagyobb gazdaságokban huzamosabb ideig ly minőségben alkalmazva volt, s jártassággal bír a tejszínt készítő kánnak javítása körül is. Fizetési igényekkel és bizonyítvány másolatokkal ellátott ajánlatok a fenti gazdasági tisztartóhoz Nagy-Gombosra küldendők. 6533

Segédtsízi,
illetve gazdai állás betöltendő. Szerény igényű pályázók ajánlatukat küldjék be Dr. Strasser Imre urhoz, Polgárdi. 6532

A lapispataki
2000 holdas uradalom (Kassa mellett) részére egy keresztyén, nős, középkorú számtartó (intéző) keresetlik. Kellőké a következők: 1. A tőnyelvbeni tökéletes jártasság és annak beszéde. 2. Szorgalommal párosult becsületesség. 3. Erős, egészséges testalkat. 4. Gazdasági ismeretek mellett a szeszgyártásban jártasság. 5. Több évekről szóló kitűnő bizonyítványok. Fizetés 800 frt és megfelelő conventió. Folyamodványok intézendők Keczer Miklós os. és kir. kamarás urhoz, Lapispatak, u. p. Lemes, rövid bizonyítvány kivonatokkal, melyek vissza nem küldetnek. 6541

Tehenészethez
keresek gyakorlott fejű nőt vagy férfit, kinek a fejésben teljesen gyakorlattal kell lenni, ezenkívül kötelessége az összes tejes edényeket tisztán tartani. Bővebb felvilágosítást ad: N. Nalácz Gyéza, N.-Barcsa, u. p. Cs.-Keresztur, Hunyadm. 6543

ÁLLÁST KERESŐK.

Okleveles,
nős, gyermektelen, 8 év óta nagyobb uradalomban intézőtiszti — felmondatlan állásban, 15 évi gyakorlatjal — állását változtatni óhajtja. A gazdaság minden ágában jártas. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek. 6590

Gépész-kovács,
okl., ki úgy a cséplő, mint az összes gazdasági gépek kezelését, javítását tökéletesen érti, nagyobb uradalmakból 13 évről szóló jó bizonyítványokkal, jelenleg is uradalomban van, akár mint gépész, akár mint kovács január 1-re állását változtatni óhajtja. Cím a kiadóhivatalban. 6509

Egy
29 éves, nős tehenész gazda, ki a sárvári tejjavítási szakiskolát jó sikerrel végezte; a bíka borjak kiherelését, a szarvasmarha leggyakrabban előforduló betegségeinek gyógykezelését érti; 5 évi tapasztalattal bír, november 1-ére, esetleg január 1-re állást keres. Cím: Bördy József, Sághegy, Szob (Hontim.). 6527

Intéző,
40 éves, kis családdal, kitűnő bizonyítványokkal, melyet nagy uradalmakból szerzett, felmondatlan állásban, január vagy február 1-re állandó, lehetőleg önálló állást keres. Jártas a szeszfőzés, cukorrépa és dohánytermelés, állattenyésztésben, beszél magyarul, németül és tótul. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 6520

Gazdatiszt,
Izr. legszebb korban, hosszas kitűnő praxissal, családtag, aki a mezőgazdaság minden ágában, valamint a könyvelésben is jártas, azonnali belépéssel megfelelő állást keres. Szíves megkeresések, Katonaviselt jellege alatt posterestanto Túrkeve kéretnek. 6517

Bognár,
nőlen, 34 éves, ki az összes famunkákban jártas, bármikor belépésre uradalomban állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6526

Gépész,
szakértő, vas- és rézmunkák, összes szerszám berendezéssel, esztendővel, 12 évet egy uradalomban töltött, éves állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6530

Gazdatiszt,
nős, elméletileg és gyakorlatilag kitűnően képzett, ki hosszú idő óta egy magyar főúrnál működött — mint tisztartó is — és jelenleg is több év óta egy nagy gazdaságot önállóan vezet, megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6522

Elméletileg
és gyakorlatilag képzett, keresztyén önálló gazdatiszt, 28 évi gyakorlattal, jelenleg is egy nagyobb gazdaságban — több év óta önállóan működik, mindenféle állattenyésztésben, kereskedelmi növénytermelés, nagy tehéneszet, folytonos hízalás, ménes, cukorrépa-termelés, nagyobb szőlőkezeléssel, állást keres újvára. 6531

Képzett
gazdász, több évi bizonyítványokkal s jó ajánlatokkal, 40 éves, nős, felmondatlan állásban, ki hosszú éveken át nagy uradalmakat kezel a legjobb eredménnyel, a gazdaság összes ágában, cukorrépa termelés, szeszfőzés, tejgazdaság és állattenyésztésben teljesen jártas, több év óta 10000 holdas gazdaságot vezet, január 1-re vagy későbbre szerény igények mellett állandó alkalmazást keres. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek „6521” jel alatt. 6521

Gazdatiszt
azonnali belépésre állást keres, izr., nőlen 28 éves, kiszolgált számvívó altsízi, gyakorlatoktól ment, ki nagyobb gazdaságot már önállóan kezel és e téren bő tapasztalatokkal bír. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek. 6546

Intézői
állást keres egy a debreczeni gazdasági intézetet jó sikerrel végzett izr. 35 éves egyén, ki 10 év óta egy 2000 holdas birtokot önállóan kezel a gazdaság minden ágában teljesen jár as. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 6545

Földmíves
iskolát végzett, 24 éves, nős, gyermektelen gazda, gazdaságban segédtsízi, gazdai, magtársi vagy elbeszélő állást keres. Cím: Mátócs János, Bács-Doroszló. 6534

Gépész-kovács,
szakmájában tökéletesen jártas, saját finom szerszámjával uradalomban állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6538

Ispán-gépész,
20 év óta gazdaságokban, s mint kiszolgált szekerész altsízi kellő ismereteket szerzett, óhajt mint ispán-gépész állást nyerni. Cím a kiadóhivatalban. 6539

33 éves
ev. ref. vallású nős emter ispáni állást keres újvára, több évi jó bizonyítványokkal ellátva. Cím a kiadóhivatalban. 6535

Földmíves
iskolát végzett, 24 éves, nős, gyermektelen gazda, gazdaságban segédtsízi, gazdai, magtársi vagy elbeszélő állást keres. Cím: Mátócs János, Bács-Doroszló. 6534

ÁLLATOK.
Igen szép, válogatott rübs-tacka simmenthall jellegű 1-2, (3) éves 6500

növendék ökor és üsző borjakat megvetelre ajánlanak KLEIN ÉS SPITZER Kis-Czeelli kereskedők.
Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

A kassai
gazdasági tanítézet berkshiri tenyésztésből származó eredeti disznók után minden koru berkshiri tenyész-disznók és mangolitzák eladóak. Cím a kiadóhivatalban. 6540

VEGYESÉK. Akácza.
Mayer Nándor bönny (Györm.) gazdaságában 6000 drb külteteli való akácza, százként 8 főt s ugyanott 300 darab fekete díó darabonként 20 kr-ért eladó. 6489

Szálás takarmány adagolására páratlanok a

egy próbapostacsomag 100 drb közönséges portiókötél 1.00. 100 db „Millenium” 3.— utánvét mellett mindenható bérmentve küldetik.

Egy
800 kat. holdon felült jól felszerelt és gazdasági épületekkel jól beépített tagosított birtok, Bethlenben (Szolnok-Doboka vármegye) azonnal, vagy 1899. Szt.-György naptól kezdve 6 vagy több évre bérbe kiadó. Feltételek megtekintethetők ugyanott tulajdonosnál. 6524

Eladó gyök.
szőlőajtványok
Bajor József állami felügyelet alatt álló szőlőtelepéről Ráczalmáson.

Jégvármentes 1. oszt. szőlőművelésű szőlőajtványok Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyokon a következő fajokban: Chasselas blanc ercugant, Chasselas rouge, Ezeréves Magyarország, Emleke, Ezerjé, Furrint, Kadarka, Kőridínka, Mézesfőbőr, Muscat Alexandrine, Nagyburgundi, Olasz rizing, Passatutti, Szlanka-menka. 6443
Ára a fajok minőség szerinti 140-160 frt ezrenként. Tessék árjegyzéket kérni!

Gazdaközönség
figyelmébe. 6284

Széna és szalmát préselt és nyitott állapotban, takarmányfélék, zabot, burgonyát, valamint gazdasági hasznosított eszközöket elfogadok bizonyos elárutítás végett, ugyszintén bármely mennyiség vásárló saját számlájára napi árfolyam mellett.

Drechsler Nándor
széna-, szalma és takarmány cikkek kiviteli és terménybizományi üzlete
BUDAPEST, Erzsébet-körút 5.
Sürgőnyezim: Drechsler, Erzsébet-körút 5.

Veszünk:

Lenmagot, Dactylis glomeratá-t, Vörösheret, Luczernát, Mustármagot, Baltaczim és mindennemű egyéb Olaj és gazdasági magvakat legmagasabb árakon 6265

Radwaner és Rónai Schmidt J. C. erfurti magtermelő magyarországi főraktára BUDAPEST, V. ker., Fürdő-utca 4. sz.

Nagymennyiségű
idét termésű buza- és rozs-szalma eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 6500

Gyékény
ipari célokra feldolgozható több ezer kéve jutányosan kapható a Nagymajorban (Posta Csege, Hajdumegy.) 6498

Lóhere-magot

6321
bármely nagy mennyiségben a legmagasabb áron vásárol és mintázott ajánlatok kér FISCHER J. heremagkiviteli üzlete Budapest, Nagykorona-u. 18.

Lóhere-és luczerna-

mag 6418
legjobban értékesíthető

HALDEK

magkereskedésében Budapest, Károly-körút 9.

Őszi és tavaszi szállításra ajánlok, tavak és folyók benépesítésére, gyorsnövésű, csehfajú egy és két éves pontyot és ivarérett anyahalat, továbbá 6429 tenyészszüllőt, csukát, czompot és rákot. Corchus Béla haltenyésztő BUDAPEST, IV., Molnár-utca 17.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító magkereskedése BUDAPESTEN ajánl: luczernát, lóherét, biborherét, őszi búkkönyt, őszi borsót, szöszös búkkönyt, stb.

vásárol

legmagasabb árakon: lóhere-és luczerna-magot, mustármagot, csomós ebirt, biborherét, baltaczimet és egyáltalában mindenféle gazdasági magot jó minőségben. Minták beküldése alkalmával a mennyiség és ár szíves közlése kéretik.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokok felmondhat bármikor pénztintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyoltás 11 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis a telek-könyvi kivonat, kataszterív. Cím: Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39. Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedüli, mely hatóságok és legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és Gőz-utimozdonyokat

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50.

Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben,

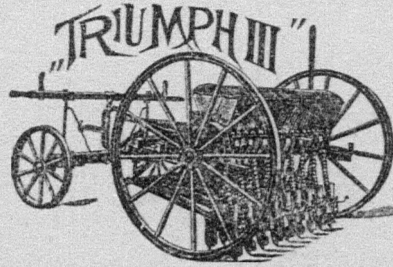
hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasuton Budáról könnyen elérhető.

Legújabb szabadalmazott **EGYETEMES SORVETŐGÉP**

„TRIUMPH III.”

Merítő kerekek nélkül! — Merítő kanalak nélkül! — Váltókerekek nélkül!

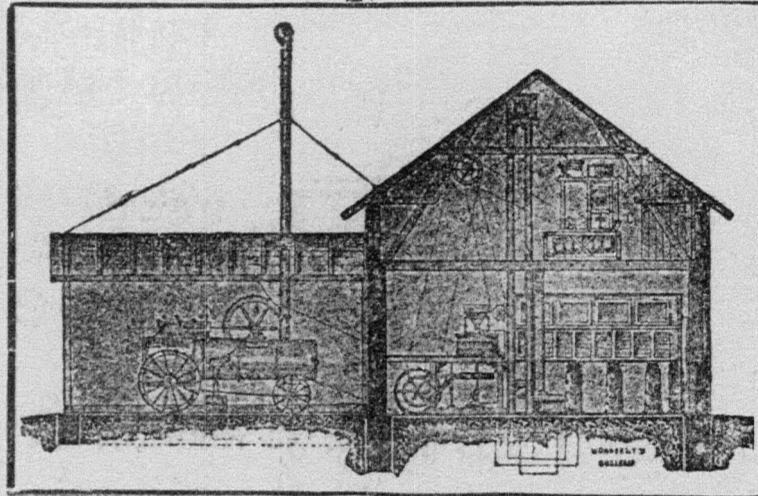
— Hegy és lapályra. —
Minden gabona- és magneműhöz, valamint minden magmennyiséghez egy és ugyanazon vetőkészülékkel alkalmas. Csekély ónsúly, a gép legjobb kivitele mellett. Futókerekei 1280 mm. magasak. Eddig már 5000 db. üzemben.

LAKOS NÁNDOR, a Friedlaender gépgyár
magyarországi főraktára

BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.

a központi pályaudvarral szemben.

ÁRJEJYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa malomépítő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapesten, Külső váczi-ut 54-56. sz.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső váczi-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és **Szeszgyárak** teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági szeszgyárak és cukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági célokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

